«Belli bir ülkede sosyalist hareket ne kadar genç ise, sosyalist olmayan ideolojiyi yerleştirme çabalarına karşı o ölçüde çetin mücadelelere girişilmelidir.»

Adres : P.K. 68
ZONGULDAK
Fiyatı : 250. krş

İŞÇİ DAVASI

barış — demokratik haklar — sosyalizm

YIL: 2 — SAYI : 68

8 ARALIK 1976

C.H.P. KURULTAYI

BAŞYAZI

CHP İÇİNDEKİ MÜCADELE VE İŞÇİ SINIFI

CHP içindeki mücadele asla kişisel değildir, sınıf ayrılığına dayanmaktadır.

Ecevit ve onun açık onayını alan Genel Merkez ekibi, yaptıkları bütün emekçi edebiyatına rağmen, işçi ve emekçi sınıfların oylarıyla iktidara gelip tekelci sermayeye hizmet edecektir. Bunlar, aksayan yanlarını reformlarla düzelterek kapitalizmi daha uzun süre yaşatmayı hedef almaktadır. Bu anlayış burjuva reformcu anlayışıdır. Sosyal Demokrat anlayışıdır. En somut ifadesini de «akıllı sermaye bizden yanadır» cümlesinde bulmaktadır.

Ancak tekelci sermayenin baskısı altında ezilen orta tabakalar (küçük burjuvazi) de siyasal iktidarda temsil edilmek istemektedir. Türkiye'de geniş bir toplumsal taban oluşturan bu kitlelere CHP içindeki muhalefet sözcülük etme durumundadır. İşçi sınıfının iktidarını hedef almayan, buna karşılık reformlar yoluyla kapitalizmi değiştirmeyi amaçlayan bu anlayış, «reformcu sosyalizm» ya da «demokratik sosyalizm» anlayışıdır. Küçük burjuva sosyalizmidir. 12 Mart döneminde CHP'ye umut bağlamış orta tabakalar ve küçük burjuva sosyalistleri CHP'nin böyle bir nitelik kazanmasını istiyorlar.

İşte CHP'deki mücadele bu iki farklı akımın mücadelesidir. Mücadele, «Sosyal Demokrasi» ile «küçük burjuva sosyalizmi» arasındadır. Kurultaydan sosyal demokrat anlayışı temsil eden Ecevit ve Genel Merkez ekibi galip çıkmıştır. Ama CHP'deki mücadele henüz bitmemiş, sadece ertelenmiştir. Taraflar bir süre daha aynı parti içinde uzlaşabilirler.

CHP VE ECEVİT KURULTAYDAN ZAYIFLAYARAK ÇIKTI

Kurultay, Ecevit'in partideki tartışmasız liderliğinin artık kaybolmaya başladığını göstermiştir. Ecevit partiyi bütünleştirememiş, tam tersine genel merkezcilerin yanında görünerek kavgada taraf olmuştur. Bu durum Ecevit'in hem seçimlerde yalnız kalmasına hem de partili kitlelerin gözünde yıpranmasına yol açmıştır.

Esasen Ecevit, desteğini partiden çok, parti dışındaki kitlelerden almaktadır. Bu güçle partideki etkinliğini sürdürmektedir. Ama partiyi geniş tabanın istediği doğrultuda bütünleştirememiş olması, kendisini olduğu kadar CHP'yi de zayıf düşürmüştür.

SEÇİMLERDE TEK BAŞINA İKTİDAR ŞANSI AZALMAKTADIR

Genel merkez ekibi, sosyal demokratlar, bütün umutlarını kitlelerin Ecevit'e olan sempatisine bağlamışlardır. CHP'ye küçük burjuva katlarında saygınlık ve güven kazandıran, emekçi tabakalarla bağ kurabilen, seçim çalışmalarının yükünü omuzlarında taşıyan kadrolara «muhalefet» oldukları için yönetimde yer verilmemiştir. CHP programında yer alan bir kısım reformlar, kitlelerin gözünde, bu «sol» kadroların yönetimde bulunması halinde saygınlık ve inandırıcılık kazanmaktadır. Ecevit ve genel merkez ekibi, sermayenin güvenini kazanayım derken, yığınların umudunu yitirmektedir. Bütün bunlara, 1977 seçimlerinin daha yorucu, yıpratıcı geçeceğini, böyle bir mücadeleye tek başına Ecevit'in enerjisinin yetmeyeceğini de eklemek gerekir. Bu durumda CHP'nin tek başına iktidar olma şansı azalmaktadır.

Bütün bunlar, Türkiye'de geniş bir tabanı olan küçük burjuva sosyalistlerinin CHP içindeki mücadeleyi uzun vadede kazanma şanslarını arttırmaktadır. Ecevit de ileride, ya büyük bir manevra yapıp bu potansiyelin tekrar önüne geçecektir. Ya da (bugünkü tutumunda ısrar ederse) yenilip saf dışı olacaktır.

Bu durumda işçi sınıfının bilinçli sosyalist öncülerinin, görevi nedir? İşçi sınıfına inanan sosyalistlerin görevi, CHP'deki kavgaya taraf olmak değildir. Görev, işçi sınıfının bağımsız siyasal partisini oluşturmaktır. Yasal olarak varlığını duyurmaktır. Güçbirliği ancak o zaman bir anlam kazanır. CHP'nin ve CHP'lilerin işçi sınıfına yanaşması, sola kayması işçi sınıfı partisinin etkisiyle sağlanabilir.

İŞÇİ DAVASI

Ecevit Zonguldak delegeleri arasında. (Foto : İŞÇİ DAVASI)

ECEVİT AĞIRLIĞINI EYÜBOĞLU'NDAN YANA KOYDU

Ankara (İŞÇİ DAVASI) —

CHP'nin 23'ncü Kurultayı 27 - 30 Kasım tarihleri arasında Ankara Atatürk Spor Sarayında toplandı. Kurultuya 1474 delege ve 5 bin kadar dinleyici katıldı. 7 ülkenin sosyalist ve işçi partilerinin temsilcileri'de Kurultayı konuk olarak izledi. Türkiye'deki sosyalist parti liderleri de Kurultaya konuk olarak çağrılmıştı. Ancak Aybar'ın dışında hiç biri gelmedi.

Çok kalabalık bir basın mensubunun izlediği Kurultay, daha öncekiler kadar canlı değildi. Salona asılan büyük bezler üzerinde şu sloganlar dikkati çekiyordu : «Emek en yüce değerdir», «Kalkınma köyden başlar», «Halk iktidarına doğru», «Tüm çalışanlara toplu sözleşmeli grevli sendika hakkı», «Herkesten yeteneğince ve gücü yeterince katkı.. Herkese gereksinmesine göre hak», «Yaşasın işçinin köylünün CHP'de birliği»

Kurultayda, CHP içindeki «sol» muhalefetin dağınık olduğu görülüyordu. Bu kanadın lideri olarak bilinen Suleyman Genç, Şükrü Koç gibi partililer ortada görünmedi. Konuşma bile yapmadılar. Oysa delegelerin önemli bir kısmı ve dinleyicilerin çoğunluğu muhalefeti destekliyordu.

Konuşması sırasında Deniz Baykal'a yapılan büyük tezahürat, O'nu sol muhalefetin lideri durumuna yükseltmişti.

Genel Başkan Bülent Ecevit, Kurultayda ağırlığını Genel Merkezciler denilen Eyüboğlu gurubundan yana koyduğunu gösteriyordu. Eşi Rahşan Ecevit'in «UMUT» adlı gazetesini Genel Merkezciler sattı. Ecevit'de, konuşmasında muhalefete yüklendi :

«Önümüzde seçim var. Kimsenin CHP'nin iktidar olanağına gölge düşürmeye hakkı yoktur. Mücadelenin üstüne gideceğim. Bütün ağırlığımı koyacağım. Burada herkes istediği gibi tartışsın. Ama burada bu tartışma bitsin. İçinde bulunduğumuz devir, kişisel mücadele devrini kapatmak, halkı iktidara getirmek devridir.» dedi.

Kurultayda Kırıkoğlu, Baykal ve Dalokay'ın dışında eleştiri yapan olmadı. Esasen üzerinde tartışılacak tüzük ve program tasarıları delegelere Kurultayın ikinci günü dağıtıldı.

Bu hava içinde yapılan Kurultayı, Ecevit ve Genel Merkez ekibi kazandı. Eyüboğlu gurubu Baykal gurubunu yüz oy kadar bir farkla yenerek partinin yönetimini ele geçirdi.

Genel Sekreter Orhan Eyüboğlu (Foto : İŞÇİ DAVASI)

Turan Güneş (Foto : İŞÇİ DAVASI)

ORHAN EYÜBOĞLU :

Genel Sekreter Orhan Eyüboğlu Kurultayda çok kısa konuştu. **«Beni bu göreve kader getirdi. Görev verirseniz yaparım. Genel Sekreterlik, benim bu partide yükselebileceğim en son merhaledir. Ben partide ne yaptımsa Genel Başkanımın izniyle, direktifiyle yaptım. Onun sözünden dışarı çıkmadım. Ecevit'e özel kalem müdürlüğü yapmaktan gurur duyarım.»** dedi. Kürsüden inince kendisini Ecevit ayakta karşıladı ve kucakladı.

TURAN GÜNEŞ :

Turan Güneş, parti içinde «sağ»ı ve «sol»u birleştirici bir Genel Sekreter adayı olarak ortaya çıktı. Konuşmasında «sağ»a da «sol»a da çattı. Parti içindeki sol muhalefetin hızını kesmeye çalıştı. ve şöyle dedi :

«İnsanları ekip halinde değil, teker teker değerlendirin. Belli bir ekibi yönetime getirmeye çalışmak, bu ekipler dışında kalana yönetimde hak tanımamaktır. CHP'de ikinci adama ihtiyaç yoktur. Tek lider vardır, o da Genel Başkan Ecevit'tir.»

CHP

CHPDE MUHALEFET SÖZCÜLERİ

KIRIKOĞLU, PROĞRAMI ELEŞTİRDİ

«DEMOKRATİK SOL, ÜRETİM ARAÇLARI MÜLKİYETİN İMTİYAZLI AZINLIK ELİYLE KULLANILMASINA SON VERMEYİ HEDEF ALIR» DEDİ.

Yeni tüzük ve programa karşı en ciddi eleştiriyi Kâmil Kırıkoğlu yaptı. Konuşmasını başından sonuna kadar sakin yürüttü. Açıktan hiçbir göreve talip olmadı. Ama 1977 seçimleri sonrasına hazırlandığı ve gelecekte Ecevit'e karşı muhalefetin başını çekebileceği anlaşılıyordu.

Kırıkoğlu özet olarak şöyle konuştu :

PARTİ DİSİPLİNİ

«Örgüt çalışmalarında ve seçimlerde gölgeli işlemlere rastlanmıştır. Eleştiriyi, birlik - beraberlik karşıtı bir olgu gibi göstermek, eleştiriden hoşlanmayanların elinde baskı aracı olmuştur. CHP'nin tek telli bir saz olmasını beklemeye kimsenin hakkı yoktur. Ciddi partilerde birlik beraberlik dengeli denetim ve yapıcı özeleştirilerle gerçekleşir. Tam bir özgürlük içerisinde yapılan bu özeleştirilere dayanıklı yönetimlerin saygınlığı artar.»

SOSYAL DEMOKRASİ VE DEMOKRATİK SOL

Kırıkoğlu, programın dış politikaya ilişkin kısmını eleştirirken CHP'nin NATO'nun askeri kanadından çekilmeyi, AET'den çıkmayı, ü- çüncü dünya ülkelerinin saflarına katılmayı hedef aldığını cesaretle açıklaması gerektiğini savundu. İç politika, «sosyal demokrasi» ve «demokratik sol» hakkındaki görüşlerini ise şöyle özetledi :

«Türkiye'de faşizm, kitle tabanından tamamen yoksun olduğu için sadece teröre dayalı bir hareket olarak belirtmekte ve bu niteliği ile emperyalizmin ve kapitalizmin karanlık oyunlarına alet olan tehlikeli bir özellik taşımaktadır. Buna karşılık belli bir kitle tabanına sahip olduğu için nitelik açısından faşizmden ayrılması gereken bir islâmcı akımdan da söz etmek gerekir. Bu akım, kapitalizmin gelişmesinden ve emperyalizmin millî sınır tanımıyan ekonomik baskısından yılgınlığa kapılan küçük ve orta mülk sahibi kitlelerin tepkisini giderek sermayenin hizmetine yöneltmek gibi bir görev yüklenmiştir. Demokratik sol CHP hareketi ilerici ve demokratik fikirleriyle islâmcı akımın tabanını oluşturan kitlelerin büyük sermaye, dış çıkar çevreleri ve faşizmin hizmetine sevkedilmesini önlemek için çaba harcamak zorundadır. Sömürü ve ayrıcalıklar karşısındaki tutumumuz, küçük gelirlilerin dişlerinden tırnaklarından artırdıklarıyla şirketleşmelerini sağlamak değildir. Bu yolla, küçük gelirlilerde tutucu ideolojilerin kaynağı olan mülkiyet tutkusunu ve kâr hırsını kamçılayan ve bu şirketlerdeki payları ne kadar küçük olursa olsun kendisini sermayedar sanan kitle yaratacak ütopik modellerden sakınmak zorundayız. Demokratik sol, üretim araçları mülkiyetinin imtiyazlı azınlık eliyle kullanılmasına olanak tanıyan üretim ilişkilerine son vermeyi hedef alır. Bu temel hedefler bakımından demokratik sol, sosyal demokrasiden ayrılır.»

Kırıkoğlu böylece Ecevit'le birlikte programı hazırlayan sağ kanadı sosyal demokrat, mevcut muhalefeti de demokratik sol olarak gördüğünü açıklamış oluyordu.

Parti içi muhalefetin lideri DENİZ BAYKAL (Foto : İŞÇİ DAVASI)

BAYKAL, PROĞRAMI DEĞİL GENEL MERKEZİ ELEŞTİRDİ

Deniz Baykal coşkun bir tezahüratla kürsüye çıktı. Konuşmasına çerçeve kazandırmak isterken, demokratik rejimin yeni bir tehditle karşı karşıya olduğunu söyledi. Bu tehdidin eskisi gibi siyaset adamlarından, siyasete meraklı ordu mensuplarından gelmediğini, yeni tehdidin toplumun içinden filizlendirilmek istenen faşizm tehdidi olduğunu savundu.

Baykal'ın konuşması sık sık tezahüratlarla kesildi. Taraftarları «Deniz Baykal», «Bağımsız Türkiye» ve «Örgüt» diye tempo tutarak bağırdılar. Baykal'a yapılan tezahürat Ecevit'e yapılandan büyüktü. Ecevit bu konuşmayı ve tezhüratı Zonguldak delegelerinin yanında yorgun, sinirli ve kendinden kuşkulu bir şekilde izledi.

Genel Merkez taraftarları Baykal'a yapılan tezahüratı «Halkçı Ecevit» sloganıyla kesmeye çalıştı. Böylece Baykal'ın Eyüboğlu'na değil, Ecevit'e rakip olduğu gösterilmek istendi. Fakat Baykal bu tuzağa düşmedi. Demokratik tartışma ve eleştiri hakkı istedi. Bölücü değil, bütünleştirici olduklarını savundu :

«CHP kalıptan çıkmış insanların partisi değildir. Herkesin aynı taktir duyguları içinde olmasını beklemeye kimsenin hakkı yoktur. Bir Genel Sekreterin eleştirisi CHP'ye ihanet değil, görevdir.» **dedi.**

Baykal'ın konuşmasının Genel Merkezcilerle uzlaşmayı öneren kısımları taraftarlarınca desteklenmedi. Buna karşılık Ecevit'in liderliğini tanıyan kısımları alkışlarla karşılandı. Bu alkışlar parti içindeki «sol» kanat muhalefetin Ecevit'i ikazı anlamına geliyordu. O'na şunu söylemek istiyorlardı :

«Sağ kanada yaslanmayı, sermayeye güven vermeyi bırak. Yine bizim özlem ve isteklerimizi dile getir. Eskisi gibi önümüzde ol. Seni bırakmak istemiyoruz. Ama sen kesin tercihini sağ sosyal demokratlardan yana yaparsan o zaman kusura bakma. Kendimize yeni bir lider buluruz. Hatta bulduk bile : **DENİZ BAYKAL.»**

SOSYALİST ÜLKELER

sosyalist toplumda plânlama

Sovyetler Birliğinde çeşitli tüketim maddeleri büyük mağazalardan kolayca alınıyor.

«PLANLI EKONOMİ» ilkesi sosyalist toplumda uygulanan temel ilkelerden biridir. Sosyalist toplumda insanların ihtiyaçları önceden saptanır ve üretim çalışmaları buna göre düzenlenir. Böylece üretim ve tüketim arasında uyum sağlanır.

İlk sosyalist ülke Sovyetler Birliği başta olmak üzere tüm sosyalist ülkeler çok başarılı planlama örnekleri vermişlerdir. Planlı ekonomi'nin üstünlüğü kapitalist ülkelere bile kabul ettirilmiştir. O kadar ki, artık kapitalist ülkeler bile «plansız» yapamaz olmuşlardır.

Şüphesiz, her iki sistemde planlamanın amacı ve işleyişi değişiktir. Sosyalist sistemde planlamanın amacı ve işleyişi değişiktir. Sosyalist sistemde planlamanın amacı işçi sınıfının ve emekçilerin yaşam şartlarını yükseltmektir. Kapitalist sistemde ise planlama sermaye sınıfının, özellikle büyük sermaye sınıfının çıkarları için yapılır. Sosyalist sistemde «MERKEZİ PLANLAMA» vardır, yani planın çizdiği hedefler tümüyle **«emredici»** dir. Kapitalist sistemde ise planlamada «karma» bir anlayış vardır, yani plandaki hedefler kamu kesimi için **«emredici»**, özel kesim için **«özendirici»** dir.

SOVYETLER BİRLİĞİ'NDE ONUNCU BEŞ YILLIK PLAN UYGULANIYOR

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği (SSCB)'de, 1976 - 1980 yılları için hazırlanan «ONUNCU BEŞ YILLIK PLAN» uygulanıyor.

Bu konuyla ilgili olarak, APN Ajansı, Sovyetler Birliği Devlet Planlama Komitesi Başkan Yardımcısı MİHAİL RAKOVSKİ ile bir görüşme yapmıştır.

«Bu planda başlıca amaç nedir?» sorusuna karşılık Sovyet plancısı Rakovski şöyle diyor: **«Başlıca amaç tüm halkın refahıdır.»**

«HALKIN REFAHI» kavramını Rakovski şöyle açıklıyor :

— «Halkın refahı, maddi ve manevi yönleri olan bir bütündür. Refah, sadece üretimin büyümesi, ya da ortalama gelirin yükselmesiyle olmaz. Bunların yanında, çalışma şartlarının düzelmesi, çocukların eğitimi, işçilerin dinlenmesi de refahla ilgilidir. Biz bu amaçla, daha konforlu evler, dinlenme yerleri, turizm merkezleri, oteller, kamplar kuruyoruz. Daha büyük sinemalar kuruyor, daha güzel mobilyalar kullanıyoruz. Ayrıca kamu hizmetlerini kitlelere ulaştırmak ve alış - veriş sistemini kolaylaştırmak için çalışıyoruz. Kısacası, refah kavramını kuru kuru rakamlar ile ölçmüyor, ekonomik ve sosyal yönleri olan bir bütün olarak görüyoruz.»

Sovyet plancısı, bu sözlerini şu örnek ile kanıtlıyor :

— «Son 5 yıllık dönem içinde ücretler ortalama yüzde 16 - 18 oranında artmıştır. Ancak, sosyal gelişmeleri de hesaba katarsak, gerçekte ortalama artışın yüzde 20 - 22 olduğunu görüyoruz.»

«Onuncu planda üretim hedefleri nedir» sorusunu Rakovski şöyle cevaplıyor :

— «Bu beş yıl içinde sanayi üretimini yüzde 35 - 39 oranında yükseltmeyi planladık. Böylece temel üretim kaynaklarını bir buçuk kat büyütmüş olacağız. Bunun yanısıra, tarım yatırımları da hızla büyüyecektir. Bu şekilde tarımın yapısı, tesadüflerden ve hava şartlarından daha az zarar görecektir. Tarım tekniğinin geliştirilmesine çok önem veriyoruz.»

Kapitalist ülkelerde **«şehir»** ve **«köy»** hayatı arasındaki büyük fark kapatılamazken, Sovyet plancısı bu meseleyi şöyle ele alıyor :

— «Köyde, tarımda emeği makineleştirme suretiyle bu meseleyi çözüyoruz. Bir başka deyişle, **«kır emeği»** ile **«sanayi emeği»** arasındaki ayırımı kaldırıyoruz. Ve köylerin sosyal yapısını hızla geliştiriyoruz. Konutlar, mağazalar, okullar, kitaplıklar yapıyoruz.»

Sovyetler Birliği'nde planlama çalışmalarının işleyişi üzerine Rakovski şunları söylüyor :

— «Bizim planlama sistemimizde her şey birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Dışardan bakınca, Devlet Planlama Komitesi'nin bu bileşik çalışması kolayca görülmez. Ama, bu işlerde büyük dikkat ve uzmanlık gereklidir. Bir örnek olarak, 5 yıllık planın sadece yakıt ve enerji hesaplarını yapmak için tam 300 araştırma kurumu, —evet 300 kişi değil 300 kurum— çalışmıştır. Bu sayede, bir buçuk milyar rublelik yatırım tasarrufu sağlanmıştır... Biz yalnız kendimizi değil, yarının kuşaklarını da düşünüyoruz.»

Sovyetler Birliğinde işçiler işyeri sorunlarını tartışıyor.

Sovyetler Birliği'nde üretimi ve sosyal hayatı işçiler yönlendiriyor

Kapitalist ülkelerde sosyalizmi kötüleme ve gözden düşürme amacıyla asılsız şeyler söylenir. Bunlardan biri de, sosyalist ülkelerde «özgürlük» ve «demokrasi» nin olmadığı, insanların birer makine gibi yukardan yönetildiği iddiasıdır.

Ancak, şu gerçektir ki, sosyalist ülkelerde alınan tüm kararlarda geniş kitlelerin payları vardır. Bu katılma «sosyal birlik kurumları» ile sağlanır.

Sovyetler Birliği'nde çalışan herkes bu «sosyal birlik kurumları» na üyedir. İşçiler, teknisyenler, köylüler, askerler, öğrenciler, bilim adamları bu «birlik» lere üyedir.

Bu birliklerin bünyesinde tecrübeli işçilerden kurulu «işyeri komiteleri» vardır. Bu komitelerde toplam 5 milyon işçi görev yapmaktadır.

Bu birliklere üye olmanın başlıca nedenleri şunlardır :

a — Devlet kurumlarının katı ve bürokratik işlemesini engellemek,

b — Üretim çalışmalarını denetlemek,

c — Bazı kolaylıklardan yararlanmak.

Planlama çalışmalarında bu birliklerin görüşleri alınır. 1976 - 1980 dönemindeki 5 yıllık plan için 1975 yılında birlik içindeki komitelerin fikirleri ve eleştirileri sorulmuştur.

Birlik, üyelerinin haklarını takip eder. Üyelerin çalışma, dinlenme, hastalık, emeklilik gibi haklarını korur.

Bir işyerinde yöneticiler ile işçiler arasında anlaşmazlık çıkarsa, «Birlik» araya girer. SATURA Kuvvet Santralında şöyle bir olay olmuştu : Bu işyerinde işçiler alınan tedbirlerin noksan olduğunu gördüler. Ama yöneticiler işçilerin uyarısına dikkat etmediler. Bunun üzerine işçiler Birliğe başvurdular. Gereken tedbir alınıncaya kadar Birlik bu işyerindeki çalışmayı tamamen durdurdu. Bu arada işçilerin ücretleri de eksiksiz ödendi.

Bunların dışında birlikler üyelerine bazı sosyal yardımlar da sağlarlar. Birlik, çalışmalarını yürütmek için üyelerinden ücretlerinin yüzde birini keser.

BULGARİSTANDA kalkınma

BULGARİSTAN'DA 30 YILLIK GELİŞME

Bulgaristan, balkan yarımadasında Türkiye'nin komşusu olan sosyalist bir ülkedir. Yüzölçümü 110.911 kilometrekaredir. Nüfusu ise 8 milyon 600 bin kişidir. 500 yıl Osmanlı hakimiyetinde kaldıktan sonra 1878 yılında bağımsızlığını kazanmıştır. Bulgar halkı, bu tarihten 1944 yılına kadar faşizme ve kralcı faşist diktatörlüğe karşı savaşmıştır. 1944 yılında sosyalist devrim yapılmış, 1947 yılında da yeni kabul edilen Anayasa ile Bulgaristan Halk Cumhuriyeti İdaresi ilan edilmiştir.

Bulgaristan, sosyalist iktidarın zafer kazanmasından sonraki yıllarda geri kalmış bir tarım ülkesiydi. Bugün ise gelişmiş bir sanayi - tarım ülkesi haline geldi. İkinci dünya savaşı öncesinde toplam üretimde sanayinin payı yüzde 25 iken tarımın payı yüzde 75 idi. 1973 yılında ise sanayi üretiminin payı yüzde 80, tarım üretiminin payı yüzde 20 oldu. Otuz yıla yakın sürede sanayi üretiminin 47 misli artması bu sonucu ortaya çıkardı. Bu süre içinde tarım üretimi de üç misline yakın arttı.

Bu gelişme, tüm Bulgar ekonomisinin sosyalist bir temel üzerine oturtulmuş olmasının bir sonucudur. Bulgaristan'da üretim araçları toplumun malıdır. Bunların üzerinde özel mülkiyet kaldırılmıştır. Ekonominin gelişimi planlı bir yol izler. Ekonomi, beş yıllık ve yıllık iktisat planları doğrultusunda çalışır hale getirilmiştir. Bu planlar, en yüksek yönetim organı olan Halk Meclisi tarafından onaylanır.

SANAYİ

Bulgaristan'da sanayinin hızla gelişimi ancak 1944 yılından sonra başlayabildi. Halen sanayii işletmeleri 1939 yılının yıllık üretimini bir haftada üretir. Sanayi üretiminin yüzde 57 sini ağır sanayi fabrikaları yapar. Son otuz yıl içinde üretim araçları üretimi 123 misli, tüketim araçları üretimi 25 misli arttı.

Bulgaristan'da sosyalizmin kurulması ile birlikte elektrik üretimi hızla gelişti. Elektrik üretimi 1939 yılında 266 milyon kilovatsaat idi. Bugün ise 22 milyar 800 milyon kilovatsaate çıktı. Bu rakkam, fert başına 2596 kilovatsaat elektrik demektir. (Türkiye'de 1976 yılı elektrik üretimi 18 milyar kilovatsaat, fert başına 450 kilovatsaattir.) Bulgaristan'da 1939 yılında taşkömürü üretimi 2,2 milyon ton idi. Bugün ise 29 milyon tona çıktı. (Türkiye'nin taşkömürü üretimi 5 milyon ton)

Bulgaristan'da pamuklar elle değil, makina ile toplanıyor.

TARIM

Bulgaristan'da 4 milyon 800 bin hektar toprak işlenmektedir. Bulgar tarımı sosyalist temele oturtulmuş, büyük işletmeler haline getirilmiş ve makineleştirilmiştir.

Savaş sonrası yıllarında Bulgaristan'da 2057 baraj kuruldu. Ülke kanal ağları ve sulama sistemleri ile donatıldı. Böylece verimlilik arttırıldı. Tarımın kimyasal gübrelenmesi de iyileştirildi. 1972 yılında 646 bin ton kimyasal gübre kullanıldı. Son yıllarda üstü kapalı sebze bahçelerinde yapılan üretim de gelişti. Hükümetin kararı ile ilk büyük sebze bahçeleri 1969 yılında kuruldu. 700 bin hektar arazide bu şekilde sebze üretimi yapılmaktadır.

Geçmişte, parçalanmış küçük özel mülkiyete dayalı olan tarım, birleşmelerle büyük işletmeler halindeki sosyalistik tarıma dönüşmüştür. Geride kalan yıllar içinde tarımda üç defa birleşme olmuştur.

İlk defa bir milyondan fazla çiftçinin küçük parçalar halindeki tarlası, gönüllü birleşme sonucu 3290 adet Emek Kooperatif Tarım İşletmesi haline geldi. Emek Kooperatif Tarım İşletmelerinde toprak, kollektif olarak, yani üye çiftçilerin ortak çalışması ile işletilir. Üretim araçları kooperatifin ortak malı olur. Fakat toprağın sahibi kooperatifin ayrı ayrı üyeleridir. Önceleri gelirin daha büyük bir kısmı, kooperatif üyeleri arasında sarfettikleri emeğe göre bölüştürülürdü. Daha az bir kısmı da verilen toprağa göre bölüştürülürdü. Kooperatifleşme süreci 1958 yılında tamamlandı. Kooperatif üyelerinin isteği üzerine gelirin verilen toprağa göre bölüştürülmesi zamanla kalktı. 1962 yılında tüm kooperatifler, geliri sadece harcanan emeğe göre bölüştürmeye giristi.

İkinci defa birleştirme faaliyetleri 1958 - 1959 yıllarında oldu. Ekonomik ihtiyaç kooperatiflerin daha büyük işletmeler halinde birleştirilmesini gerektiriyordu. Birbirine yakın bulunan işletmelerin birleşmesi ile 866 adet iri Emek Kooperatif Tarım İşletmesi oluşturuldu. Bu birleşmeler sonucu tarımsal üretim arttı.

Üçüncü birleşme ise son 3-4 yıl içinde olmaktadır. Emek Kooperatif Tarım İşletmeleri ile Devlet Tarım İşletmeleri ve tarımsal ürün yetiştiren sanayi işletmeleri birleştirildi. 163 adet Tarım - Sanayi Kompleksi oluşturuldu.

A.B.D BAŞKANLIK SEÇİMİ

ABD'NİN YENİ BAŞKANI: CARTER

ABD Halkı 2 Kasım 1976 tarihinde cumhurbaşkanını seçmek için oy kullandı. Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte Senatonun üçte biri ve temsilciler meclisinin tamamı da yenilendi. Başkanlık seçimi için Cumhuriyetçi Partinin adayı Ford ile Demokrat Partinin adayı Carter çekişti. Sonuçta Carter ABD'nin yeni cumhurbaşkanı oldu.

Demokrat Parti seçimlerden her yönüyle kazançlı çıktı. Senato ve Temsilciler Meclisi seçimlerinde de Cumhuriyetçi Parti'ye nazaran büyük bir çoğunluk sağladı.

CARTER'İN ARKASINDAKİ GÜÇ : «ÇOK ULUSLU ŞİRKETLER»

20 Ocak 1977 tarihinden itibaren Carter başkanlık görevini yürütmeye başlayacaktır. Carter'ın yürüteceği politika Amerika halkı kadar diğer ülkeleri de etkileyecektir. Hiç şüphe yok ki Carter tek başına bir hiçtir. Asıl önemli olan Carter'in arkasındaki sosyal güçlerdir.

Carter hangi sosyal güçler tarafından ortaya çıkarılmıştır? Bu sorunun cevabını bulmak için bir komisyondan sözetmekte yarar var. 1974 yılında ABD çok uluslu şirketlerinin sözcülerinin girişimleriyle ABD, JAPONYA ve AVRUPALI 250 siyaset ve iş adamından oluşan bir komisyon kuruldu. Ekonomi, siyaset ve toplum hayatının önde gelen liderlerini Trilateral (üç yönlü) çalışma terimi ile birleştiren bu komisyonda Carter de vardı. Carter'in dış politika ve dünya sorunları hakkında en çok etkilendiği yer bu komisyon üyeliği oldu. Nitekim bir Amerika'lı profesör (Prof. Huntington) bu gerçeği şöyle açıklamaktadır : «Carter'in uluslararası ilişkilerde fazla bilgi sahibi olmadığını ileri sürmeye çalışıyorlar. Oysa bilmiyorlar ki iki yıl süren komisyon çalışmalarında biz kendisini çok yararlı bilgilerle donattık.» Huntington'un sözünü ettiği «yararlı bilgilerin» niteliği genel olarak kapitalist sistemin çıkarları ve özel olarak da ABD'nin çıkarlarını her anlamda sağlama almaya yarayacak olan bilgilerdir. Nitekim Fransa'da çıkan Le Monde gazetesi, Carter'in Amerika, Batı Avrupa ve Japon çok uluslu tekellerinin işbirliği ile başkanlığa götürüldüğünü belirtmiştir. Carter'in başkan seçilmesinde en büyük rolü oynayan, Amerikan zencilerinin lideri, Kongre üyesi ve adı Dışişleri Bakan adayları arasında geçen Andrev Yang çok ulslu şirketleri övmekte ve «dünya çok uluslu şirketler olmadan yapamaz» demektedir.

CARTER NASIL BİR DIŞ POLİTİKA YÜRÜTECEK?

Carter, seçim kampanyası sırasında dış politika konusunda şu görüşleri öne sürmüştür :

• Detant gereklidir, ama Sovyetler bu politikadan daha kârlı çıkmıştır. Helsinki anlaşması da daha çok Sovyetlere yaramıştır. Moskova ile görüşmeleri sürdürürken daha sert davranmak gereklidir. Ancak Sovyetler Birliği ile işbirliği yapmadan da bazı uluslararası sorunları çözme olanağı da yoktur.

• Avrupa ülkeleri arasında daha sıkı ekonomik ve siyasal bağlardan yanayım. Bununla birlikte, Avrupa'nın Amerika'dan tümüyle bağımsız olması imkânsızdır.

• Kissinger'in bireysel çabalarına dayandırdığı dış politikasını benimsemiyorum. Kisinger'i bazı özel görevlerde kullanabilirim ama Dışişleri Bakanı yapmam.

• Afrika'da çoğunluk iktidarlarının desteklenmesinde Kissinger'le uyum içindeyim.

• Dikta rejimlerine karşıyım.

• Amerika, Birleşmiş Milletler ve NATO gibi uluslararası kuruluşlarda faal bir rol oynamalıdır. NATO'nun gücünü koruması gereklidir. Bu daha modern silahlanma ile gerçekleşebilir.

ABD HALKI BUNALIM ÇİNDE

Kimilerinin iddia ettikleri gibi ABD bir refah toplumu değildir. Birtakım rakamlar bunu açıkça göstermektedir. ABD'de 40 milyon insan gerçek bir fakirlik içinde bulunmaktadır. 38 milyon Amerikan vatandaşı ise yetersiz bir gelirle yaşamaktadır. Kentsel alanlarda sağlıklı yaşam koşullarına sahip olmayan 6 milyon konut bulunmaktadır. 100 bin nüfusa 96 doktor düşmektedir. ABD, çocuk sağlığının korunmasında dünyada 18. sırada yer almaktadır. Kentte oturmayan 4 kişilik bir aileye ortalama bir hayat sürmesi için yılda 9.376 dolar gerekli iken nüfusun yüzde 20'si 3.300 dolarlık bir gelirle yaşamaktadır. Diğer taraftan sadece New York'ta her 26 dakikada bir adam öldürülmektedir. Her üç kişiden biri sokak soygununa hedef olmaktadır. Her on dakikada bir ırza tecavüz edilmektedir.

Amerika'nın yalnız NEW - YORK şehrinde senede 20 bin kişi cinayete kurban gidiyor!

Amerika Cumhurbaşkanı CARTER

İnsanlar korkudan gece sokağa çıkamamaktadır.

Carter, ABD halkının bu durumunu iyi değerlendirmiş ve seçim propagandasını buna göre yürütmüştür. Nitekim Carter, zenci oylarının yüzde 85'ini, işçi oylarının da yüzde 59'unu almıştır. Carter, ABD halkının bilinç düzeyine uygun propaganda ile seçilmeyi başarmıştır.

CARTER NE YAPMAK İSTİYOR?

Carter'in görüşlerinde esas olarak Ford'dan çok ayrı bir ekonomi ve politika anlayışının söz konusu olmadığı görülmektedir. Değişen yalnızca kişiler olmaktadır. Bunun dışında Amerikan düzeninde değişen pek bir şey olmayacaktır. Siyasi iktidarın asıl sahipleri eskiden olduğu gibi yine çok uluslu şirketlerdir.

Söz konusu olan asıl mesele, kapitalizmin genel bunalımı içinde 1970'lerde başlayan yeni evreye, bunalımın derinleşmesine çare bulmaktır. Kapitalizmin hastalıkları (işsizlik, pahalılık, geniş kitlelerin yoksulluğu, sosyal hayatın dejenere olması) artık iyice su yüzüne çıkmıştır. Bunları önleyecek çareler bulmak ve can çekişen kapitalizmin ömrünü uzatmak Carter'in çabalarının temeli olacaktır.

Bunun için yeni başkanın çabaları şu yönde olacaktır :

• Kapitalist sistemin ABD liderliğinde bütünlüğünü ve sosyalist sisteme karşı tek cephe halinde mücadele edilmesini sağlamak.

• Kapitalist gelişme için tehlike teşkil eden ırkçı ve dikta rejimlerini desteklemeyip, bunların yerine, kapitalizmin daha uzun vadeli çıkarlarına hizmet edecek çoğunluk rejimlerinin oluşmasını sağlamak. (Yunanistan'da olduğu gibi)

• Bir yandan detant derken öte yandan, askeri detanta yanaşmamak ve silahlanmayı sürdürmek.

SEÇİM SONUÇLARI VE TÜRKİYE

Carter, seçim kampanyası sırasında Yunanistan yanlısı olarak göründü. Bu yüzden, başkan seçilmesi Türkiye'de burjuva politik çevrelerde olumsuz karşılandı. Oysa ki, Carter'in bu tavrının amacı sadece Yunan asıllı ABD'lilerin oylarını toplayabilmekti.

Carter'in başkanlığındaki ABD'nin Türkiye ve Yunanistan'a karşı takınacağı tavır, dünya ölçüsünde yürüteceği dış politika ile belirlenecektir. Detant politikası içinde ve yeni teknolojik gelişmeler karşısında ABD'nin Türkiye ile ilişkileri eski biçiminde sürmeyecektir. Carter, ABD savunma bütçesinde 5 veya 7 milyar dolar indirim yapacağını açıklamıştır. Bunu sağlayabilmenin yollarından biri de ABD'nin diğer kapitalist ülkelerle olan askeri ilişkilerini yeniden düzenlemektir. Nitekim Carter, diğer birtakım ülkelerdeki askeri birlikleri geri çekeceğini de belirtmiştir. Netice olarak Carter ABD'si bundan böyle Türkiye ile askeri ilişkilerini değiştirecektir.

ABD yardımlarının amacı üslerdir. Bu üslerin önemli bir kısmı İran ve Kıbrıs'a kaydırılmıştır. Kaldı ki hava ve denizden yapılan gözleme ve dinlemeler gitikçe kara üslerinin önemini azaltmaktadır. Bu bakımdan ABD'nin Türkiye'ye bağış şeklinde silah yardımı yapmayacağı açıktır. Para ile silah almaya gelince, silah tekelleri arasındaki işbölümü içinde Türkiye'nin silahlandırılması işini artık Federal Almanya silah tekelleri üstlenmiştir. Nitekim Kasım ayı içinde Türkiye'ye gelen Federal Alman silah sanayicileri ile çok önemli silah anlaşmaları yapılmıştır. Bu bakımdan meseleyi kişisel olarak düşünmek yanlıştır. «Carter başkan seçildi. ABD bize silah satmıyor. Halbuki Ford seçilseydi satardı» demek bu meseleyi hiç anlamamaktır. Başkan kim olursa olsun, ABD devlet olarak Türkiye'ye silah satmayacaktır. Onun yerini Batı Avrupa tekelleri, özellikle Federal Alman silah tekelleri almıştır. Kaldı ki bu tekeller çok uluslu tekellerdir ve çoğu ABD silah tekelleriyle ortaktır.

İŞÇİ DAVASI'na GELEN eleştiriler VE cevaplar

Daha önce olduğu gibi İşçi Davası Gazetesinin geçen sayıdaki yazılarına da işçi ve aydın arkadaşlardan çeşitli eleştiriler geldi. Biz bu eleştirilere gazetemizin bu sayısında yer vereceğiz. Bundan sonra da her çıkan sayıya yöneltilen eleştirilere de imkânımız ölçüsünde bir sonraki sayıda yer vereceğiz. Bu eleştiriler, hem gazetenin işçi sınıfının ihtiyacına daha iyi cevap verebilen bir şekilde çıkmasını, hem de eleştirilen konuların biraz daha açılmasını sağlayacaktır. Bu bakımdan bütün okurlarımızdan İşçi Davası hakkındaki eleştirilerini yazılı ve sözlü olarak bekleriz.

Gazetemizin bundan önceki sayısına (67. sayı) yöneltilen eleştirileri ve bu eleştirilere karşı cevaplarımızı şu noktalar altında toplayabiliriz :

● Birinci sayfadaki başyazıda isim olarak «sosyalist partiler» geçmektedir. Bu partilerin isimlerinin sosyalist parti olmasına rağmen amaçları sosyalizm değildir. Bu partiler, burjuva reformist partilerdir. Bu durum açık olarak belirtilmeliydi. Bu partilerin isimleri kafalarda karışıklık yaratabilir.

● Yazıda, gelişmiş kapitalist ülkelerdeki bazı «sosyalist» partilerden söz edilmektedir. Bu partiler günümüzde burjuvaziye hizmet eder duruma gelmişlerdir. Bunun için, onlardan bahsederken «sosyalist parti» adını tırnak içinde yazdık. Gazetemizin daha önceki sayılarında, bu partilerin burjuva reformist partileri haline geldiğini örnekleriyle açıklamıştık. Portekiz Sosyalist Partisi buna en açık örnektir. Ama her sayıda ve her yazıda sosyalist adlı partilerin işçi sınıfının partisi olmadığını geniş bir şekilde açıklamanın imkânı yok. Bu nedenle, sosyalist adını tırnak işareti («») içinde yazmakla yetinmek zorundayız.

● İkinci sayfadaki «Teori Üzerine» başlıklı yazıdan şöyle bir sonuç çıkmaktadır.: «Az gelişmiş bir ülkede sosyalizm ve işçi sınıfı hareketi geridir.» Oysa varılan bu sonuç doğru değildir. Çünkü dünyaya baktığımız zaman, sosyalist devrimi gerçekleştirmiş olan ülkelerin genel olarak azgelişmiş ülkeler olduğunu görüyoruz.

● «Teori Üzerine» adlı yazıda biz, «Türkiye'de ekonomik yapı geridir, bunun için de işçi sınıfı hareketinin teorik seviyesi geridir,» demiyoruz. Tam tersine, «Türkiye'de ekonomik yapı belli bir seviyeye gelmiştir. Buna karşılık, bu ekonomik gelişmeye uygun düşen bir sosyal gelişme sağlanamamıştır. Sosyal gelişme, ekonomik gelişmenin gerisinde kalmıştır. Bunun gibi, sosyalist teori de işçi sınıfı hareketinin gerisinde kalmıştır.», diyoruz.

● Üçüncü sayfadaki «Sosyal Demokrasi» yazısından, sosyal demokrasi ile bütün ittifak türleri reddediliyormuş anlamı çıkmaktadır. Sosyalistlerin sosyal demokratlarla ittifakı konusu ve bu ittifakın şartları da açıklansaydı sayfa daha doyurucu olurdu.

● Yazıda sosyal demokrasinin nitelikleri ve bu akımın tarihi gelişimi üzerinde durduk. Bu akımın bugün burjuvazinin doğrudan politikası haline geldiğini anlatmaya çalıştık. İşçi sınıfı partilerinin batı Avrupada sosyal demokrat partilerle geçmişin somut şartlarında oluşturdukları cephe birliği, ittifak gibi durumların hangi şartlar altında ne gibi sonuçlar verdiğini anlatmaya çalıştık.

Bugün işçi sınıfı partilerinin sosyal demokrat partilerle ittifakı meselesi, üzerinde çok tartışılan, uluslararası toplantılarda da ele alınan bir konudur. Herşeyden önce ittifak meselesi, ayrı siyasi birimleri gerektirir. Biz diyoruz ki, Türkiye'de işçi sınıfı ayrı bir siyasi birim olarak varlığını ortaya koysun. Bu görev halledilmeden sosyalistlerin sosyal demokratlarla (veya başka bir akımla) ittifakı, işçi sınıfının bağımsız siyasi varlığını ortaya koyamamasına, burjuva siyasi akımların içinde erimesine yol açar. Nitekim bugün Türkiye'de olan da budur.

● Dördüncü sayfadaki bir işçi mektubunda, «Türk solunun tek temsilcisi CHP, ve işçi emekçi sınıfının tek temsilcisi, tek lideri de Ecevit'tir» denilmektedir. Bu yanlıştır. Bu yanlışlık yorum yapılarak açıklanmalıydı.

● Okuyucu mektuplarının yanına ayrı bir yorum konulmaması haklı bir eleştiridir. Ancak, gazeteyi ilk kez alan birinin, bahsedilen işçi mektubundaki cümlelere bakarak sosyal demokrasiye sempati duymasından kuşkuya kapılmak yersizdir. Çünkü Gazetenin diğer sayfalarında sosyal demokrasi hakkında yeteri kadar eleştiri vardır.

● Üçüncü sayfada, sosyal demokrasinin sınıf temeli ve ilkeleri bölümünde anlatılanlardan, sendikacılığın profesyonel hale gelmesinin kötü bir şey olduğu anlamı çıkmaktadır. Oysa profesyonel sendikacılığın yararları vardır.

● Sosyalist anlamda sendikal önderlik için elbette ki profesyonel sendikacılığın yararları vardır. Ancak burada anlatılmak istenen «profesyonel sendikacılığın iyi veya kötü» olduğu değildir. Burada, burjuvazinin, işçi sınıfının sosyalist mücadelesini yozlaştırmak, saptırmak için profesyonel sendikacılıktan yararlandığı anlatılmak istenmektedir. Burjuvazi, bir yandan bazı ekonomik tavizlerle işçi sınıfı içinde ayrıcalıklı tabakalar yaratmış, bir yandan da sendikacılığı «meslek» haline getirmiş aristokrat işçiler kanalıyla, sendikaları «mücadele örgütü» olmaktan çıkarıp bürokratik kuruluşlar haline getirmeye çalışmıştır. Bu durumu Türkiye'deki sendikacılara baktığımızda da görüyoruz.

MESS KONGRESİ

TÜRKİYE MADENİ EŞYA SANAYİCİLERİ SENDİKASI (MESS) KONGRESİ YAPILDI

İSTANBUL (İŞÇİ DAVASI) — MESS 20. Genel Kurulu Kasım ayında, İstanbul'un en lüks otellerinden birinde yapıldı. MESS Sabancı'dan Koç'a kadar bütün büyük patronları içine alan en güçlü ve en etkin işveren kuruluşlarından biridir. Arabasından, buzdolabına kadar metal sanayisi iş kolunda, metalurji, makine, taşıt, elektronik sanayileri ile her türlü madeni eşya, elektrikli makine ve cihazlarının imalâtı, madeni taşıtların onarımı ve başkaca madeni eşya ve gereç yapımı faaliyetinde bulunan patronların sendikasıdır. Türkiye'nin en güçlü patron sendikasıdır. 100 binden fazla işçi çalıştıran 350 ye yakın patron üyeden oluşmuştur.

MESS patron üyeleri adına, işçi sendikaları ile, her yıl yüzü aşkın toplu sözleşme yapar. İşçilerin taleplerini düşük tutmak ve üyesi patronların çıkarlarını korumak için çalışır.

MESS patronların çıkarlarına hizmet edecek üniversite hocaları ile ilişki kurar. Konferans ve seminerler düzenler. Çok geniş bir kitaplık ve yayın çalışması yürütür. İşçi sınıfı hareketinin nasıl sermaye sınıfı ile uzlaştırılacağı veya baskı altına alınacağı yolunda çalışmalar yapar.

MESS KONGRESİNDE bir araya gelen patronlar.

SENDİKA BAŞKANI ŞÜKRÜ ER

"Bu yurdun gerçek sahipleriyiz" dedi

MESS başkanı ŞÜKRÜ ER

MESS Başkanı Şükrü Er, kongreyi açış konuşmasında özellikle işçi sınıfı hareketleri üzerinde durmuş, işçi sınıfının bütün direniş ve eylemlerini yasa dışı olmakla suçlayarak :

«Bu sene işyerlerine olan saldırılar geçe nseneye nazaran daha şiddetli ve yıkıcı olarak devam etmiştir... yasadışı eylemler 16 Eylül olayları ile en üst düzeye erişmiş ve demokratik parlamenter rejim için tehlikeli bir durum yaratmıştır.»

«D.G.M. bahane edilerek işyerlerine yapılan saldırılar, tekrar göstermiştir ki, olayların nedeni işçi - işveren ilişkileri olmayıp, sınıf kavgası adı altında rejimi yıkmak isteyenlerin iktidar kavgasıdır»

demiştir. İşçi sınıfına yapılan baskıları yeterli görmiyerek, güvenlik kuvvetlerinin daha ağır bir şekilde işçi hareketlerini bastırmayışından şikayetle :

«Demokrasimizi ve hürriyetlerimizi yok etmeğe yönelik bu halin devamı yasal kuruluşlara olan inancımızı sarsmaktadır.»

«Hükümet yöneticilerinden, kanunları cesaretle ve tavizsiz olarak uygulamalarını... istiyoruz» demiştir.

Ayrıca sermaye sınıfının çıkarları dışında hiç bir fikrin yaşamasına taraftar olamıyacağını, fikir özgürlüğünü tanımadığını ifade ederek :

«Büyük önder Atatürk'ün belirttiği gibi, memleketimizin en büyük düşmanı komünizmdir. Her görüldüğü yerde ezilmelidir. Bu günkü anayasamıza ve ceza yasamıza göre de komünizm suçtur. Ancak, komünizm propagandası yapan yayınlar ülkemizde serbestçe sergilenmektedir» demiştir.

Daha sonra işçilerin ücretlerinin yüksekliğinden şikayet etmiş, işçilerle -memurları, işçilerle- mühendisleri karşı karşıya getirecek kışkırtıcı bir konuşmayla :

«.. bir mühendisin aldığı ücret, kendisine hizmet eden ve işçi sayılan odacının altındadır.»

«İşçi sayılan bir odacının aldığı kıdem tazminatı, hizmet ettiği Umum Müdür muavininin aldığı ikramiyenin dört katı olmuştur.»

«İşçi ücretleri arasında da ücret adaleti kalmamıştır. Denge, kalifiye elemanlar aleyhine bozulmuştur ve onlar da huzursuzdur.» demiştir.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, işçi sınıfının ekonomik örgütlenmesine tahammülsüzlük göstermiş, sendikaların ve grev hakkının varlığından şikayetle :

«Partilerimiz sendika avlama yarışı içindeler. Biz GENEL GREV hakkı tanınmasını çözüm olarak görmüyoruz.»

«Kalkınmasını mucize olarak nitelediğimiz Japonya'da kamu hizmeti görenlerin, kamu işletmelerinde çalışanların, işçi de olsalar grev hakkı yoktur.»

«.. devlet personelinin, devlete karşı grev yapması düşünülemez. Aksi halde ortada devlet kalmaz.» demiştir.

Türkiye işveren sendikaları konfederasyonu başkanı HALİT NARİN.

H. NARİN: "Parlamentoya güvenmiyoruz" DEDİ

İşveren Konfederasyonu başkanı Halit Narin de konuşmasında özellikle işçi sınıfı hareketinden şikayet etmiş, kanunların değiştirilmesini, patronların örgütlenmesini istemiş, özetle şunları söylemiştir:

«1976 yılında kalkınmada istenen hedeflere ulaşılmasına rağmen işçi - işveren ilişkilerinde istenen duruma ulaşılamaıd.

Türk - İş'in İzmir genel grevinde kanunlar gerektiği gibi uygulanmadı. Bu grevden cesaret alan DİSK 16 Eylül genel grevini yaptı. Bu durum, zamanında çocuğuna tokat atmayan babanın hatasıdır.

Kanunlar Türkiye'de sanayileşmenin olmadığı bir dönemde oluştular. Bu kanunlarla şimdiki sanayileşme düzeyine erişilince işler yürümez hale geldi. Yeni kanunlar çıkarılması gerekir.

Parlamenterler iş hayatını bilmedikleri için meclisten çıkan kanunlar ihtiyaçları karşılamıyor. Parlamentoya güvenemiyoruz.

Biz, dünyanın en büyük şirketi kadar (General Elektrik) ithalat ve ihracat yapacak duruma gelmeliyiz. Türkiye'nin ekonomik potansiyeli daha yüksek, dış ödemeler dengesi daha sağlam olsaydı daha güçlü olurduk. O zaman Ortak Pazar bizi harcamayı düşünemezdi.

İşverenler olarak kaybedecek zamanımız yoktur. Örgütlenmeliyiz. İşçi sınıfı bizden çok iyi örgütlendi. Sigortalı işçilerin yüzde 90'ı sendikalı oldu. Bu, diğer ülkelere göre yüksek bir orandır. Biz de zaman geçirmeden örgütlenmeliyiz.

Sanayi Odaları Başkanı SAKIP SABANCI

SABANCI :

SABANCI HOLDİNG Yönetim Kurulu Başkanı ve Türkiye Sanayi Odaları Genel Başkanı SAKIP SABANCI, Genel Kurul'da yaptığı konuşmada çeşitli konulardaki görüşlerini açıklamıştır.

Sabancı, «Büyük, güçlü, ucuz maliyetli fabrikalar kurarak yatırımı ve üretimi artırmak zorundayız... Yoksa ne hayat pahalılığını yenebilir ve ne de işsizlik sorununu çözebiliriz.» derken işçilerin sırtından yeni fabrikalar kurma niyetini ortaya koymuştur. Sabancı, işçileri ucuza çalıştırmak için, kendi aklınca, iki gerekçe göstermektedir. Ona göre, ucuz maliyetli fabrika kurma için ucuz işçilik verilmelidir. Yoksa fabrikalarını büyütemez. İkincisi, hayat pahalılığını önlemek için ücret artışlarını durdurmalıdır. Sanki, pahalılık patronların vurgun hırslarından değil de işçilerin ücretleri yüzünden oluyormuş.

Sabancı, sendikalardan söz ederken, «İşçiler her istediği sendikaya girebilmeli, ancak sendikalar ideolojik görüşler ortaya koymamalı.» demiştir. Böylece, Sabancı, aslında sendika seçme hakkını savunmadığını, onun anladığı sendikal özgürlüğün işçilerin birbirine benzer sendikaların birinden ötekisine geçmesi olduğunu, sınıf sendikacılığı uygulayan sendikalara özgürlük tanınmasına karşı olduğunu göstermiştir.

Sabancı, ayrıca, devlet imkanlarının sanayi tekellerinin çıkarları için seferber edilmesi, yabancı sermayeye daha fazla kolaylık gösterilmesi yolundaki isteklerini de tekrarlamıştır. Bu arada, Sabancı, «Kârdan başka şey düşünmeyen işverene de karşıyız» diyerek sermaye sınıfını biraz daha uzun vadeli düşünmeye çağırmıştır.

SERMAYE BÜYÜMEK İSTİYOR

Bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'deki yerli sermayenin de en büyük amacı büyümektir. Sınırsız bir şekilde büyümek. Bütün sermayedarlar bu konuda ortak görüş sahibi. Ancak bunun nasıl olacağı konusunda aralarında ufak tefek görüş ayrılıkları var.

Sabancı gibi bir takım patronlar aynen gelişmiş kapitalist ülkelerdeki gibi vahşi bir sömürü ile, işçi sınıfı hareketini baskı altında tutarak hızla büyümek istiyorlar. Sabancı şöyle diyor :

«Bizim yeni fikirlere ihtiyacımız yok. Gelişmiş kapitalist ülkelerin izledikleri yollardan yürüyebiliriz.»

Bu düşünceden yola çıkan patronlar öncelikle işçi eylemlerinin bastırılmasını istiyorlar. Esasen uygulanmakta olan baskıları yeterli bulmuyor, kanunların daha sertleştirilmesini ve güvenlik kuvvetlerinin daha acımasız davranmasını istiyorlar. Hatta işi, sendikal hakların kaldırılmasını istemeye kadar götürüyorlar. Değil «genel grev» mevcut grev hakkının bile kaldırılmasını istiyorlar. Bu konuda Japonya'yı örnek gösteriyorlar. Hele memurların sendikalaşma isteklerini, devlete karşı çıkmakla bir tutup, şimdiden böyle bir gelişmenin önünü kesmek istiyorlar.

İkinci olarak, sermaye sınıfının dışın- [illegible] daki her türlü fikir ve söz hürriyetinin kaldırılmasını, daha şiddetli yayın yasağı uygulanmasını istiyorlar.

Türkiye Sanayicileri ve İşadamları Derneği başkanı Feyyaz Berker gibi bazı patronlar ise, çıkarlarını daha uzun vadeli hesaplara dayamak istiyorlar. Bunlar öncelikle sosyal ilişkilerin düzeltilmesini, daha doğrusu işçi sınıfıyla uzlaşmanın sağlanmasını istiyorlar. Bu yolu uzun vadeli çıkarlar açısından daha doğru buluyorlar. Bunu temin etmek için işçileri yatırımlara küçük hisselerle ortak etmeyi öneriyorlar. Hatta «yönetime katılma» adı altında, bir kısım işçileri yanlarına çekerek, işçi sınıfının sömürüsüne, bizzat işçileri ortak etmeyi amaçlıyorlar.

Patronların en önemli meselesi hiç şüphesiz «işçi sınıfı ile olan ilişkileri» dir. Bunun yanında bazı ekonomik sıkıntıları var. Bunların başında gelen ise «kaynak» meselesidir. Sermayelerini daha hızlı büyütmek için ellerindeki sermaye az geliyor. Yeni yeni fonlar arıyorlar. Bu konuda en büyük sorunları ise döviz (yabancı para) meselesidir. Yapacakları yatırımlar için gerekli makine ve teçhizatı almak için yabancı paraya ihtiyaçları var. Düne kadar bu kaynak, dışarıda çalışan Türkiye'li işçilerin gönderdikleri dövizlerden karşılanıyordu. Bugün, bizzat kendileri, bunu yetersiz buluyorlar. «Yeni yeni yollar bulmalıyız» diyorlar. Bu amaçla, dış pazarlarda rekabet edecek mallar üretip, bunu dışarıya satmak, sağlanan dövizi yeni yatırımlarında kullanmak istiyorlar.

İkinci olarak Türkiye içindeki ve dışındaki işçilerin ve tüm çalışanların bütün tasarruflarını ele geçirmek istiyorlar. «İşçiyi yatırımlara ortak etmekten» söz etmelerinin anlamı budur.

Bütün bunlara karşı işçi sınıfı da kendi birliğini geliştirmek, pekiştirmek zorundadır. Bu birlik önce sendikal alanda sağlanmalı, işçiler çeşitli sendikalarda parçalanmaktan kurtulmalıdır.

İkinci olarak, sendikaların sosyalist öncü işçilerin liderliğinde, sınıf sendikacılığı yapar bir duruma getirilmesi gerekir.

İşçi sınıfının, patronların hücumuna karşı bugün sahip olduğu demokratik hakları korumak ve bunları daha da geliştirmek için mücadele etmesi gerekir. Hiç şüphesiz bu konuda en önemli görev, işçi sınıfı öz partisinin kanuni olarak kurulması için çalışmaktır.

DEMİR ÇELİK SANAYİSİ

Karabük'te yapılan sanayi kongresinden görünüş. (Foto : İŞÇİ DAVASI)

d.çelik sanayi kongresi yapıldı

KARABÜK (İŞÇİ DAVASI) — Üç teknik eleman örgütü Türkiye'de ilk kez Demir Çelik Sanayisi üzerine kongre düzenledi. 1. Demir Çelik Sanayi Kongresi adı verilen bu kongre 3, 4, 5 kasım tarihlerinde Karabük'te yapıldı. Kongreye Karabük'ten, Üniversitelerden ve yurt dışından kalabalık bir bilim adamı ve uygulamacı topluluğu katıldı. Kongrede 25 bilimsel tebliğ tartışıldı.

Kongreden sonra Kimya Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi, Metalurji Mühendisleri Odası ve Karabük Ağır Sanayi Mühendisleri Derneği ortak bir basın bildirisi yayımladılar. Bildiride özetle şunlar dile getirildi :

Ülkemizdeki Demir Çelik tesislerinin projelendirilmesinde, teknoloji, kapasite seçimi ve hammadde temini gibi konularda yabancı uzmanlara başvurulması, bu sanayi dalının dışa bağımlılığını daha da artırmaktadır. Demir Çelik sanayisinin gelişmesi için kömür ve demir cevheri üretimi yeniden programlanıp artırılmalıdır.

Ülkemizde yeterli teknik kadro ve yeterli teknoloji birikimi vardır. Bunların proje ve uygulama çalışmaları dışında tutulması dışa bağımlılığı sürdürmeyi amaçlayan bir politikanın sonucudur.

Ayrıca, üretim tesisleri ile ilgili çalışmalar savsaklanmaktadır. İthalat ise artırılmaktadır. Bu durum ülkemizin sanayileşmesine engel olmakta, emekçi halkımızın sömürülmesi ve bir avuç aracının zengin edilmesi amaçlanmaktadır.

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE DEMİR ÇELİK ÜRETİMİ

Bugün dünyada en çok demir ve çelik üreten ülkelerin başında Sovyetler Birliği gelmektedir. 1975 yılında dünyada demir ve çelik üretimi şöyledir :

Sovyetler Birliği	142	milyon	ton
Amerika Birleşik Devletleri	105	»	»
Japonya	100	»	»
Federal Almanya	40	»	»
Çin Halk Cumhuriyeti	30	»	»
İtalya	22	»	»
Fransa	21,5	»	»
İngiltere	20	»	»
Türkiye	2	»	»

demir çelik sanayisinin önemi

Demir çeliğin, maddi üretim ve insanlığın gelişmesindeki önemi büyüktür. Demir, ilk bulunduğu ve kullanılmaya başlandığı zaman bile (Milattan Önce 4-5. yüzyıl.) yeni bir devir açmıştır. Avcılıkta ve tarımda kullanılan taş ve sopaların yerini böylece demirden yapılma aletler almış ve üretim nisbeten kolaylaşmıştır. Bu, insanlığın gelişmesinde önemli bir etken olmuştur.

Daha sonraki yüzyıllarda demir üretiminin artması ve demire çeşitli şekiller verilmesi yeni gelişmelere yol açmıştır. Demirin basit alet yapımından sonra makina, motor gibi araçların yapımında kullanılması, sanayi devriminin temelini oluşturmuştur.

Sanayi devrimi ve üretim araçlarının niteliğindeki değişmeler kapitalizmin gelişmesinde temel bir rol oynamıştır. Daha sonra, kapitalizmin gelişmesinde bir dönem otomotiv sanayisi itici güç olmuştur. Ancak kapitalizmin kendi iç çelişkisi yeni tıkanmalara yol açmıştır. Bu durumda savaş sanayisi yeni bir itici güç olarak kapitalizmin gelişmesine yardımcı olmuştur. Bu sanayi dallarının da temeli demir çelik sanayisine dayanmaktadır.

Demir çelik sanayisi ürünleri doğrudan doğruya dayanıklı tüketim malları üretiminde kullanılabilir. Çamaşır makinası, buzdolabı, otomobil, balta ve keserden toplu iğneye kadar çeşitli tüketim malları demir çelik ürünüdür. Yine demir - çelik, inşaat sanayisinde de önemli bir yer tutar. Ama demir çeliğin asıl önemi ağır sanayiye temel teşkil etmesindendir. Nitekim, motor, makina - tezgâh yapımı, silahların yapımı gibi sanayi dalları demir çeliğe dayanır. Ancak bu gibi ağır sanayide kullanılan demir - çelik tüketim mallarında kullanılandan farklıdır. Bu sanayi dalında daha çok kaliteli çelik türü kullanılır. Kaliteli çelik, büyük demir çelik fabrikalarında elde edilen ham demir ve çeliğin diğer bazı metallerle karıştırılarak direncinin, niteliğinin yükseltilmiş halidir. Bu işlem ham demir ve çelik üreten fabrikalarda kurulmuş van tesislerde yapılabilir. Ama, ayrıca bu işi yapacak tesisler de kurulabilir. Nitekim Türkiye'de ham demir ve çelik üç büyük demir çelik fabrikasında üretilmektedir. Kaliteli çelik de özel sektöre ait fabrikalarda yapılmaktadır.

Demir çeliğin geniş bir sanayi alanında kullanılması, ona stratejik bir önem kazandırır. Yine bu sanayinin gelişmişlik seviyesi, bir anlamda ülkelerin gelişmişlik seviyesini de gösterir. Bu nedenledir ki, bu gün bir ülkenin gelişmişlik seviyesine bakarken, o ülkede üretilen ve tüketilen demir çeliğin kişi başına düşen miktarı önemli bir ölçü olur. Bu anlamda Türkiye çok geridir. Örnek olarak, gelişmiş ülkelerde kişi başına ortalama bin kilogram çelik tüketimi düşmektedir. Türkiye'de ise kişi başına 75 kilogram çelik tüketimi düşmektedir.

d.çelik sanayisinin geleceği

Günümüzde demir çelik üretiminde büyük teknolojik gelişmeler meydana gelmiştir. Demir çeliğin üretiminde kullanılan klâsik sistemler (Bessemer Konvantörleri, Martin Siemens ocakları vs..) artık terkedilmeye başlanmıştır. Bunların yerini, yeni üretim metodları almıştır. Yeni sistemlerden yüksek fırınlar ve oksijenli çelik tesisleri üretimde artık daha çok yer almaktadır. Döküm ve haddeleme tekniğinde de yeni ve üretimi artırıcı, maliyeti azaltıcı metodlar uygulanmaya başlanmıştır. Özellikle «Kontinü Döküm» (kesintisiz döküm yapma sistemi) asrın harikası olarak kabul edilmektedir.

Aynı şekilde, çelik üretiminde kullanılan enerji kaynağında da değişiklikler olmaktadır. Artık büyük çelik tesislerinde kömür yerine asfalt ve ağır yağlar, nükleer reaktörler kullanılmaya başlanmıştır.

Bütün bunlar, düzenli olmayan gelişme içindeki kapitalist - emperyalist ülkelerde şu önemli sonuçları doğurmuştur :

1 — Demir Çelik sanayisine önem verilirken çevre kirliliğinin önlenmesine önem verilmemiş olması, şimdi bu sorunu daha açık ortaya çıkarmıştır. Sosyal bilinçlenmenin artması, meslek hastalıkları ve çevre kirlenmesine karşı, emperyalist tekelleri tedbir almaya zorlamaktadır.

2 — Teknolojinin gelişmesi işçilikten önemli ölçüde tasarruf imkanı yaratmıştır. Ancak, bu gelişmeye uygun olarak yeni işgücü gerektiren büyük yatırımlar, dengeli yatırımlar yapılmadığından işsizlik artmaktadır. Yığın halinde işten çıkarmalar Almanya, Amerika, Japonya, İngiltere ve Fransa gibi kapitalist ülkelerde hergün meydana gelmektedir.

3 — Yine, yeni metodlar ve teknolojik gelişme, demir çelik sanayisinin üretim kapasitesini yükseltmiştir. Şimdi bu ülkelerde verimli ve kârlı bir yeni demir çelik tesisinin, en az yılda üç milyon ton demir çelik üretmesi gerekmektedir. Bu kapasitedeki bir tesisin maliyeti ise milyarları bulmaktadır.

Bütün bunların yanı sıra, demir çelik ürünlerinin çok kullanıldığı otomativ sanayisi emperyalist tekeller tarafından geri kalmış ülkelere kaydırılmaktadır. Bu gibi kapitalist ülkelerde işgücünün ucuz, sosyal bilinçlenme seviyesinin düşük olması, sıkıntı içindeki demir çelik tekellerini geri kalmış kapitalist ülkelere yatırım yapmaya yöneltmektedir. Örnek olarak, Fransa kendi ülkesinde demir çelik yatırımlarını yavaşlatır, hatta durdururken Meksika'ya yatırım yapmaktadır. Yine, Türkiye'de yeni yatırımlar, Yunanistan'da, Yugoslavya'da, hatta Fas ve Tunus'da yeni demir çelik fabrikalarının kurulmasına yabancı şirketler katılmaktadır.

Bu uygulama Türkiye'de şu şekilde olmaktadır :

Bir yandan devlet kanalıyla ham demir ve çelig üreten büyük tesisler kurulacak, bir yandan yerli ve yabancı şirketler, büyük sermayedarlar kaliteli çelik üreten fabrikalar kuracaklar. Nitekim, Bursa'da kurulan Asil Çelik Fabrikası uluslararası sermaye işbirliğine açık bir örnektir. Bu fabrikanın yüzde on hissesi Uluslararası Para Fonunundur. Danışmanlık (müşavirlik) hizmeti bir Amerikan şirketi tarafından yapılmaktadır. İnşaatı ise bir Japon firması yapacak, teknoloji de Batı Almanya'dan gelecektir. Bugün bu fabrikayı kuranlar, yarın savaş sanayisini kurmak için yatırım yapacaktır. Nitekim bunu açıkça söylemektedirler.

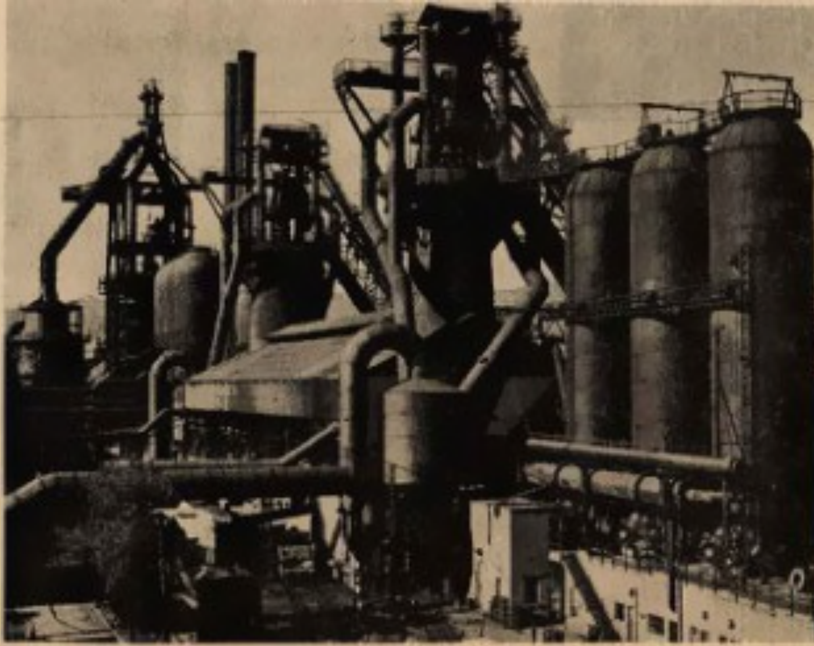
TÜRKİYE'DE DEMİR ÇELİK SANAYİSİ

Türkiye.deki bütün demir çelik fabrikalarının bugünkü toplam kapasitesi (demir ve çelik üretebilme imkanı) 4,5 milyon tondur. Türkiye'nin 1995 yılındaki çelik ihtiyacının 20 milyon tonu bulacağı hesabedilmektedir.

Türkiye'de sermaye sınıfı yeni kâr alanları aramaktadır. Büyük sermaye şirketleri bir yandan kaliteli çelik fabrikaları kurarken bir yandan da devletin yeni ve büyük tesisler kurmasını istemektedir. Bu tesislere kendileri de az bir hisse ile ortak olmak, yabancı tekellerle birlikte kâr sağlamak istemektedir. Ayrıca ham demir ve çelik üretimini de kontrol altına alarak gerektiğinde emperyalist tekellerden ithalat yapma kapısını da elinde tutmak istemektedir. Bu ekonomik zorunluluğa siyasal zorunluluklar da eklenmektedir. Demir çelik sanayisinin geniş bir istihdam yaratması, sermaye partilerine politikada önemli bir propaganda aracı olmaktadır.

Ancak büyük tesislerin kurulmasında mali mesele baş sorun olmaktadır. Bu noktada sermaye partileri başı sıkışınca sosyalist ülkelerle ekonomik işbirliğine yanaşmaktadır. Sosyalist ülkeler, başta Sovyetler Birliği bu ekonomik işbirliğine katılmaktadır. Böylece Türkiye'nin emperyalist ülkelere ekonomik, teknolojik bağımlılığını az da olsa koparmasına yardım etmektedir. Sosyalist ülkelerin teknolojisinin yerleşmesini istemektedir. Emperyalist tekellerin sermaye ihracı yoluyla sömürüsünü önlemeye çalışmaktadır. Mümkün olduğu kadar ileri teknolojiyi bu tesislere uygulamak istemektedir.

Nitekim İskenderun Demir Çelik Fabrikaları Karabük ve Ereğli'dekinden daha ileri teknolojiye sahiptir. Dördüncü demir çelik fabrikasının daha ileri teknolojiyi taşıması, daha verimli kurulması için Sovyetler Birliği müşavirlik ve proje hizmetlerinin de kendilerine verilmesini istemektedir. Bütün bunlar karşısında ise alınacak kredinin tarım ürünlerimizle ödenmesini istemektedir. Emperyalist ülkeler ve tekeller gibi kâra iştirak etmemekte, fabrikaya ortak olmamaktadır. Bu işbirliği tekellerin zararına olacağı içindir ki, Japon ve Alman firmaları Sovyetler Birliği ile 4. Demir Çelik Fabrikası için başlatılan görüşmeleri baltalamakta, Türkiye'yi kendi istekleri doğrultusunda işbirliğine zorlamaktadırlar.

Karabük Demir - Çelik fabrikasındaki üç yüksek fırının genel görünüşü (önden arkaya doğru: Fatma - Zeynep - Ülkü)

DEMİR ÇELİK SANAYİSİ VE İŞÇİ SINIFI

Emperyalist kapitalist ülkeler demir çelik yatırımlarını geri kalmış kapitalist ülkelere kaydırıyor. Türkiye de bu ülkeler arasında. Türkiye de kapitalizm kendi içinde bir sıçrama yapmak, yeni ve büyük kâr alanları yaratmak istemektedir. Bu alanlar, motor, otomotiv ve savaş sanayisi gibi ağır sanayinin geliştirilmesidir.

Bu yatırımların baş maddesini kaliteli çelik meydana getirmektedir. Ayrıca kaliteli çelik, başka sanayi alanlarında da kullanılmaktadır. Yani çelik sanayisi, stratejik bir sanayi dalıdır. Bu sanayi dalında etkili olan sermaye gurubu, çelik sanayisine bağlı yan sanayi dallarını da etkisi altına alabilmektedir.

Bu nedenle büyük sermaye gurupları yabancı tekellerle birlikte yeni ve büyük çelik yatırımlarına girişmektedir. Bir yandan da devletin büyük demir çelik fabrikası sayısını artırması istenmektedir. Bu yatırımların teknoloji ihtiyacı, danışma hizmetleri emperyalist - kapitalist ülkelerden alınmak istenmektedir. Zorda kalınırsa finansman ihtiyacı için sosyalist ülkelere başvurulması düşünülmektedir.

DEMİR ÇELİK İŞÇİSİ

Demir çelik işkolu, işçi sınıfı için de stratejik bir işkoludur. Bu işkolunda çıkan bir grev, bir direniş bütün sanayi kollarını etkiler.

Demir çelik işçisi diğer sanayi kollarındaki işçilerden çok farklıdır. Bu fabrikalarda yoğun bir işçi kütlesi birlikte çalışır. Bu durum onların kollektif bilincinin yükselmesine yardımcı olur. Sınıf dayanışması artar. Yine bu işkolunun özelliği nedeniyle çalışanların önemli bir kısmı vasıflı, okuyup yazan, teknik eğitim görmüş işçilerdir.

Bütün bu özellikler demir çelik işçisinin diğer işçilerden daha çabuk ekonomik ve siyasal bilinç kazanmasına yardımcı olur. İşkolunun önemi, işçilerin daha mücadeleci yetişmesine yol açar. Bu yüzdendir ki sanayi işçisine işçi sınıfının çekirdeği denir. İşte demir çelik işçisi, böyle bir işkolunda yer alır. Nitekim, Türkiye'de de demir çelik ve metal sanayisinde çalışan işçilerin bilinç seviyeleri ve mücadele deneyleri diğerlerinden daha yüksektir. DİSK'in ve Maden - İş'in bu işyerlerinde kuvvetli olması yukarıdaki özelliklerden dolayıdır.

SERMAYE SINIFININ (BURJUVAZİ) HESABI

Burjuvazi, önümüzdeki dönemde bu işkolundaki işçilerin ekonomik ve siyasi mücadelesini engellemek, ya da yolundan saptırmak istemektedir. Nitekim Karabük ve İskenderun'da çeşitli baskılarla işçi sınıfının mücadelesi geriletilmiştir. Burjuvazi, kısa vadede DİSK'i ve Maden - İş'i demir çelik işkolundan koparmak, bu işkolundaki işçileri bölmek istemektedir Bunun için bir yandan Çelik - İş, Öz - Demir İş gibi sarı sendikalar kullanılmakta, bir yandan da DİSK'te ve Maden - İş'te işçi sınıfını burjuvaziyle uzlaştıracak olan sosyal demokrat kadroların işbaşına getirilmesi istenmektedir. DİSK, üç büyük demir çelik fabrikasından yetkili olduğu tek işyeri olan Erdemir'den çıkarılmak istenmektedir.

SOSYALİSTLERİN VE DİSK'İN SORUMLULUĞU

Burjuvazinin açık veya sinsi saldırısı ve baskıları karşısında işçi sınıfına ancak sosyalistler, sosyalist işçiler öncülük edebilir. Bu mücadeleyi ancak onlar başarıya götürebilir. Baskılar karşısında geri çekilip burjuvazinin peşine takılan, uzlaşmacı sendikacılar işçi sınıfını yenilgiye götürür. Bu durumda DİSK ve Maden - İş yönetimi sendika içinde sosyalist siyasete mutlaka ağırlık vermelidir. Burjuvazinin Maden - İş ve demir çelik işçisi için düşündüğü hesaplar en geniş işçi kitleleri arasında tartışmaya açılıp bu meselenin önemi kitlelere maledilmelidir. Sendika içindeki tartışmalarda sosyalist ülkelerle işbirliğinin artırılması, savaş sanayisinin önlenmesi, sosyalist mücadele ile ekonomik ve demokratik mücadelenin bütünlüğü anlatılmalıdır.

DEMİR ÇELİK İŞÇİSİ İLE MADEN İŞÇİSİNİN KADER BİRLİĞİ

Demir Çelik sanayisi ile kömür madenciliğinin yakından ilgisi vardır. Özellikle Türkiye'de maden kömürü çelik sanayisinin enerji kaynağıdır. Bu nedenle sermaye sınıfı, aynı baskıları maden işçilerine de uygulamakta, onlar için de mücadeleyi saptırıcı çaba harcamaktadır. Bu durum, demir çelik işçisi ile maden işçisinin yakın gelecekteki mücadelede kader birliğini artırmaktadır. İşçi sınıfının dayanışmasının, ortak çıkarlar etrafında birleşmesinin önemi daha açık ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle sanayi işçisinin çekirdeği olan demir çelik işçisi, maden işçisinin mücadelesiyle de yakından ilgilenmeli, onun sosyalist siyasi bilince kavuşmasında yardımcı olmalıdır. Maden işçisiyle dayanışma içine girmelidir.

ÇOK ULUSLU TEKELLER TÜRKİYEDE

F. Alman heyeti başkanı Sohl, yerli patronlarla birlikte.

ÇOK ULUSLU TEKELLER'İN dünya pazarlarını pay kavgası

Federal Almanya'nın en güçlü ve önemli iki sanayici grubu Kasım ayı içinde Türkiye'ye gelmiştir. Bunlardan biri dünya çapında isim yapmış sivil sanayi sektörü temsilcilerinden oluşmaktadır. Diğeri ise tank, roket ve askeri gemiler yapımı alanında ünlü savaş sanayisi firmalarının yetkililerinden oluşmaktadır. Her iki grupta da Federal Alman hükümetinin ilgili bakanlıklarından gelen genel müdürler ve daire başkanları bulunmaktadır. Kaldı ki F. Almanya'da sanayi kesimiyle devletin ilişkileri okadar içiçedirki bunları birbirinden ayrı düşünmek olanaksızdır. Bu içiçelik savaş sanayisi alanında daha fazladır.

Sivil sanayiciler gerek hükümet gerekse özel sektör temsilcileri ile gö- rüşmeler yapmışlardır. Silah sanayicileri ise sadece Genelkurmay ve hükümet yetkilileri ile görüşmeler yapmışlardır.

Ancak heyette bulunanların su katılmadık Federal Alman firmalarını temsil ettiklerini söylemek mümkün değildir. Bunlar Amerikan, İngiliz veya Hollanda tekellerinin etkinlik alanı içindedir. Bu bakımdan gelenler çok ulslu şirketlerin F. Almanya'da bulunan üst düzeydeki temsilcilerinden oluşmuş bir heyettir.

F. Almanya'nın en büyük demir - çelik firması yönetim kurulu başkanı ve ayrıca «Federal Alman Sanayicileri Birliği» başkanı olan Dr. Hans Günther Sohl başkanlığında, Federal Almanya'nın üç büyük bankası ve Almanya ekonomisinde söz ve karar sahibi 30'dan fazla büyük sanayi kuruluşu temsilcilerinden oluşan, 40 kişilik «Federal Almanya İşadamları Heyeti» herhangi bir proje teklimi getirmemiş, sadece Türkiye'deki yatırım ortamını öğrenmek, nabız yoklaması yapmak için gelmiştir.

Federal Alman silah tekelleri ile Türkiye hükümeti arasında yapılan görüşmelerde ise üç proje üzerinde durulmuştur :

1 — Yüzelli adet Leopar tankı alınması. Bunların toplam maliyeti iki buçuk milyar lira civarındadır.

2 — Tanklara karşı kullanılan «Milan» güdümlü füzeleri alınması.

3 — Kayseri'deki zırhlı araçlar bakım fabrikasının modernizasyonu için gerekli malzemelerin alınması.

Bu üç projenin toplam maliyeti 10 milyar lirayı bulacaktır.

Japon işadamları heyeti toplantıda.

JAPON TEKELLERİ TÜRKİYEDE ağır sanayide yatırım peşinde..

«Federal Almanya İşadamları Heyeti»nden sonra Kasım ayının son haftasında Japonya'nın önde gelen sanayici ve işadamlarından oluşan bir heyet Türkiye'ye gelmiştir. JAPON KEYDANREN (Japonya Ekonomik Kurulşlar) heyeti, dünyanın en büyük demir - çelik işletmelerinden biri olan Nıp On Kokan şirketinin başkanı Kınzo Matsio'nun başkanlığında. Japon ekonomisinin çelik, ağır sanayi, enerji, elektrik ve ticari sahalardaki dünya çapındaki kuruluşlarını temsil eden 20 kişiden oluşmuştur.

Gelen heyet tıpkı Federal Almanya heyeti gibi aslında sırf Japon tekellerini değil, Japonya'da bulunan çok uluslu şirketlerin yetkililerini temsil etmektedir.

Heyet önce Ankara'da Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı yetkilileri ile görüşmüştür. Daha sonra İstanbul'da Ticaret Odası, Sanayi Odası yetkilileri ve ayrıca işadamlarıyla görüşmeler yapmıştır.

Japon heyeti demir - çelik, hidroelektronik, enerji, petrokimya ve makina sanayisi projeleri ile ilgilenmiş, ancak işbirliği yapmak konusunda herhangi bir vaadde bulunmamışlardır.

f. almanya'nın ekonomik durumu VE TEKELLERİN AMACI

Sermayenin varlığını sürdürebilmesinin birinci şartı yeniden üretim ve büyümedir. Büyüme öncelikle ulusal sınırlar içinde kendini gösterir. Fakat daha sonra ulusal sınırlar bu büyümeyi karşılayamaz hale gelir. Sermaye dünya ölçüsünde yeni alanlar arar kendisine. Sermayenin tek yasası gittikçe daha büyük ve yoğun olmak üzere, sınırsız bir şekilde büyümektir.

F. Alman sermayesi bu büyümesini yakın zamanlara kadar şu şekilde çözümlemiştir : Birincisi, dışardan getirilen yabancı işçiler yoluyla ucuz işgücü sağlayarak uluslararası rekabette etkinlik sağlamak. İkincisi bütün dünyaya mal satmak.

Ancak F. Alman sermayesi bugün yeni bir yol benimsemek zorunda kalmıştır : Emek ithali ve mal ihracı yerine, sermaye ihracını arttırmak. Yani yabancı ülkelerde yatırım yapmak.

UCUZ İŞGÜCÜ VE İŞSİZLİK

F. Alman patronları önce Alman işçilerinin yeterli olmaması yüzünden sonra yabancı işgücünün ucuza çalıştırılmasından yararlanmak için ülkeye yabancı işçi ithali yoluna gitmişlerdir. Ancak bu durum artık değişmiştir. F. Almanya'da Ekim 1976 tarihindeki işsiz sayısı 943 bindir. Patronlar bu işsizlerin yaratacağı sınıf mücadelesinden korkmakta ve işsizliği eritmek istemektedirler. Bunu sağlamak için iki kademeli bir plan uygulamaktadırlar :

1— Yabancı işçileri yurt dışına, geldikleri memlekete göndermek.

2— Yerli Alman işçilerinin, yabancı işçilerin yaptıkları işlerde çalışmasını sağlamak.

Yabancı işçilerin geldikleri ülkelerde yatırımlar yaparak bu işçileri yeni açılan bu iş sahalarında çalıştırmayı amaçlamaktadırlar.

Yabancı işçiler artık yerli Alman işçiler kadar ücret almaktadır. Ucuz işgücü olmadıktan sonra yabancı işçinin bir anlamı kalmamış, aksine yarattığı sosyal problemler kalmıştır. Bu durumda onları geri göndermek sermaye için en uygun yoldur.

FEDERAL ALMANYA'DA ÇALIŞAN İŞÇİLERİN TASARRUFLARI

Gerek F. Alman patronlarının gerekse Türkiye'li patronların en önde gelen amaçlarından biri, Türkiye'li işçilerin F. Alman bankalarında bulunan 10 milyar mark tutarındaki tasarruflarını ele geçirmektir. Patronlar kendileri çok az sermaye ayırmak ve işçilerin parasıyla yatırım yapmak istemektedirler. Alman patronları için bu para faizsiz kredi demektir. Türkiye'li patronlar için faizsiz kredi olmak yanında bu para döviz demektir. Yerli sermaye ülkede yapacağı yatırımlarda kullanacağı makine ve yardımcı malzemeler için gerekli olan dövizi (yabancı parayı) bulamamaktadır. Oysa gittikçe daha çok büyümek arzusunda ve zorunda olan yerli sermayenin çok şiddetli bir şekilde yabancı paraya, bu arada Alman markına ihtiyacı vardı. Alman ve yerli sermayedarlar devlet garantisi altında kuracakları fabrikalara işçileri ortak etmeyi ve böylece onların tasarruflarını kullanmayı istemektedirler.

TÜRKİYE'NİN COĞRAFİ ÖNEMİ

F. Alman sanayicileri Türkiye'yi sadece tek bir pazar olarak görmüyorlar. Aynı zamanda geniş ve zengin Ortadoğu pazarlarına Türkiye üzerinden mal satmayı tasarlıyorlar.

Japon sermayedarları için bir başka mesele bu sefer Türkiye üzerinden Ortak Pazar ülkelerine sıçramaktır.

TÜRKİYE'NİN İÇ PAZARI

Bütün sanayileşmiş ülkelerin Türkiye'ye olan ilgilerinin ortak bir yönü vardır : Türkiye büyük ve dinamik bir iç pazara sahiptir. Artan nüfusla birlikte alış gücündeki yükselme Türkiye iç pazarını sermaye için çok verimli bir duruma getirmektedir. Özellikle dayanıklı tüketim malları sanayisi için çok geniş bir iç pazarın bulunduğu açıktır. Nitekim F Alman sermayedarları bunu açıkça söylemekte ve özellikle iç pazara dönük, dayanıklı tüketim malları sanayisinde yatırım yapmak istediklerini ifade etmektedirler.

f. alman tekelleri türkiye iç pazarını ele geçirmek istiyor..

Kapitalist sistem 1970 yıllarına doğru yeni bir ekonomik ve sosyal bunalım içine girmiştir. Daha doğrusu içinde bulunduğu üçüncü bunalım döneminin yeni bir evresine girmiştir. Bu bunalım ilk önce sistemin başı olan Amerika'da kendini göstermiş daha sonra Batı Avrupa kapitalist ülkelerine ve Japonya'ya sıçramıştır. Bu ülkelerin (özellikle ABD ve İngiltere) paralarının değerleri düşmüş, enflasyonla birlikte işsizlik artmış, üretim düşmüştür. Bazı yıllar büyüme hızı yüzde sıfır olmuştur. Kapitalist sistem içine düştüğü bu ekonomik ve sosyal bunalımlardan kurtulmak için yeni yeni yollar aramaktadır. Bunlardan bir tanesi sermaye ihracı hareketinin yönünün değiştirilmesidir.

Yakın zamana kadar gelişmiş kapitalist ülkelerin (daha doğrusu bu ülkelerdeki tekellerin) en büyük sermaye ihraçları birbiri içinde yapılıyordu. Uluslararası sermaye kendi içindeki bu yatırımların sınırına gelmiş bulunmaktadır. Çünkü kendi içlerindeki yatırımların eskisi kadar kazançlı olmadığını, üstelik ekonomik ve sosyal sorunları çözümleyemez hale geldiğini görmüştür. Bu arada iki durum daha ortaya çıkmıştır :

1— Dünyanın geri kalmış bölgelerinde «gelişmekte olan kapitalist ülkeler» denilen ülkeler ortaya çıkmıştır. Bunlar Güney Amerika ülkeleri, Akdeniz kıyısındaki Portekiz, İspanya, Yunanistan ve Türkiye gibi ülkelerdir.

Bu ülkelerde, birincisi, kapitalist ekonominin alt yapısını oluşturacak yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Yeterli seviyede ulaşım, limanlar, maden işletmeciliği ve fabrikalar kurulmuştur.

İkinci olarak yeterli seviyede kalifiye işgücü oluşmuştur.

Ayrıca dayanıklı tüketim malları (buzdolabı, çamaşır makinası, araba vs.) üretimi gerçekleştirilmiştir. Örneğin on sene evveline kadar Türkiye'de toplu iğne bile yapılamazken, bugün (yarı montaj dahi olsa) arabadan buzdolabına kadar bir çok dayanıklı tüketim malı yapılmaktadır. Hem bunları yapacak fabrikalar hem de bu fabrikalarda çalışack işçi sınıfı vardır.

2— Bunun yanında, gelişmiş kapitalist ülkelerde dayanıklı tüketim malı üretmek kârlı olmaktan çıkmış, üstelik bazı yan sorunlar ortaya çıkarmıştır :

Birincisi, gelişmiş kapitalist ülkelerde, üretim maliyeti, gelişmekte olan ülkelerden yüksektir. Bunu kendileri açıkça söylemekte ve bu yüzden dış pazarlarla rekabet edemediklerini ifade etmektedirler.

İkincisi, dayanıklı tüketim malları üretimi artık, gelişen teknoloji karşısında «emek - yoğun» sanayi haline gelmiştir. Yani üretimde kullanılan işgücü oranı, makine oranından fazladır. Bu durum hem malın maliyetini etkilemekte hem de işçi sınıfının nicelik ve nitelik olarak gelişmesini sağlayarak, sermaye sınıfı için sosyal problemler yaratmaktadır. Onun içindir ki başta tekstil olmak üzere, araba hatta demir - çelik sanayisi bu anlamda artık gelişmiş kapitalist ülkelerden, yavaş yavaş gelişmekte olan kapitalist ülkelere kaydırılmaktadır.

Gelişmiş kapitalist ülkeler şimdi daha ileri teknoloji ürünü olan malları üretmek, makina yapan fabrikalar satmak yoluna gitmektedirler.

Gelişmiş kapitalist ülke tekelleri artık elektronik aletler, lisans, patent ve müşavirlik hizmetleri gibi ileri teknoloji ve bilgi ticaretine yönelmektedirler.

Bütün bunların bir sonucu olarak gelişmiş kapitalist ülkeler, daha evvel başlattıkları bir çabayı hızlandırarak, gelişmekte olan kapitalist ülkelere sermaye ihracını artırmak istemektedirler. Kapitalizm, daha doğrusu emperyalist - kapitalizm, dün olduğu gibi bugünde sermaye ihracı yoluyla kendi kurtuluşunu sağlamak istemektedir. Ancak dün olduğu gibi bugün de bu sahada büyük bir rekabet söz konusudur.

Kısacası, çok uluslu tekeller, dayanıklı tüketim malları sanayisinin, gelişmekte olan ülkelere kaydırılması işini de ellerinde tutmak istemektedirler. Her ülkede buldukları yerli ortaklarla birleşerek bütünlük içinde sömürü mekanizmalarını kurmak istemektedirler. Bu işten yararları şunlar olacaktır :

1— Birinci kademede, dayanıklı tüketim malları sanayisinin kuruluşu için gerekli makine ve teçhizatı satacaklardır. İkinci kademede, bu makinaları yapan, yani makina yapan fabrikalar sanayisinin gerekli teçhizatını satacaklardır. Bu sanayilerin işlemesi için gerekli olan yardımcı malları ve ara mallarını satacaklardır.

2— Yatırım kuruluşlarına ortak olmak suretiyle, iç pazarda satılan malların satışından pay alacaklardır.

3— Gelişmekte olan her ülkenin işçisini, kendi toprağında sömürmek olanağını buldukları için, yabancı işçiler derdinden kurtulmuş, onların sosyal ve ekonomik sorunlarını üzerlerinden atmış olacaklardır.

4— Yabancı işçilere, kendi ülkeleri işçileri gibi yüksek ücret vermekten kurtulacaklar, onları kendi ülkelerinde daha düşük ücretle çalıştıracaklardır.

5— Gelişmekte olan ülkelerde kapitalist gelişmeyi hızlandırarak, kendilerine, tıpkı bundan evvel gelişmiş kapitalist ülkelerin yüksek pazar olması gibi yeni yeni yüksek alım gücü olan yeni pazarlar yaratmış olacaklardır.

6— Bu ülkelerde yüksek bir istihdam gücü yaratarak ve onların işçilerine bugünkünün üstünde ücretler vererek, işçi aristokrasisi yaratılmaya çalışılacak, bu arada yerli sermaye güçlendirilecek, bu ülkelerde kapitalist rejimlerin ayakta kalması sağlanacak ve böylece bir bütün olarak kapitalist sistemin ömrü bir süre için uzatılmış olacaktır.

Tanesi 16 milyon lira olan Leopard tankı.

SOSYALİST TARTIŞMALAR

BAŞLARKEN

Bugün, Türkiye işçi sınıfının kendiliğinden hareketi sosyalistleri aşmış durumdadır. Sosyalistler ne onu kavrayabilmiş, ne de örgütsel planda tutarlı bir yaklaşım kurabilmiş, değillerdir.

İşçi Davası, Türkiye sosyalist hareketinin temel eksikliğinin «Teorik yetersizlik» olduğuna inanmaktadır. İşçi Davası, bu inancını geçmiş sayılarında zaman zaman belirtti. Geçen sayısında teorinin önemini belirten bir yazı yayınladı.

Türkiye sosyalist hareketinin teorik seviyesinin yükselmemesinin en önemli nedenlerinden biri şudur : Türkiye sosyalistleri, sosyalizmin temel meseleleri hakkında açık bir tartışmaya, sosyalist tartışma ortamına girememişlerdir. Oysa sosyalist tartışma Türkiye sosyalist hareketinin selameti için zorunludur. İşçi Davası, bu zorunluluğa kendi gücü oranında çözüm getirebilmek için bu sayısından itibaren sisyalist tartışmalara yer veriyor.

İşçi Davası, kesinlikle herhangi bir siyasi partinin yayın organı değildir. Kendi özgül fikirleri olan bağımsız siyasi bir gazetedir. Bu nedenle gazetede yayınlanan tartışma ya da eleştiri niteliğindeki yazılar gazeteyi bağlamaz. Sadece metnin yazarını bağlar. Keza yazısı yayınlanan kişi de «İşçi Davası'ndan» olmaz. Yayınlanan yazılara hukuki zorunluluk dışında müdahale söz konusu değildir. İşçi Davası, yayınlanan yazılarda katıldığı ve katılmadığı fikirleri gerektiğinde ayrıca belirtecektir.

Sosyalistlerin, Türkiye işçi sınıfının temel meselelerine ilişkin teorik çalışmaları ve eleştirileri önemli bir boşluğu dolduracaktır. Sosyalistleri, İşçi Davası.nın «Sosyalist Tartışma» sayfasında tartışmaya davet ediyoruz.

Aşağıda yayınladığımız «NEDEN SOSYALİST DEVRİM» başlıklı yazı, Ürün dergisinin 24 üncü sayısında yayınlanan bir yazıyı eleştirmektedir. «Büyükler ve Küçükler yada TİP'ten Seçmeler» başlıklı yazı H. Engin'e aittir.

H. Engin bu yazısında Türkiye İşçi Partisi'ni eleştirmektedir. Ancak TİP'in şahsında eleştirilen ve yanlışlığı ileri sürülen, esas olarak «Sosyalist Devrim» stratejisidir.

TİP'e yöneltilen eleştiriler, TİP programını, Yürüyüş dergisinde yayınlanan bazı yazıları ve TİP'in sosyal pratikteki bazı tavırlarını kapsamaktadır. Bunlar, 15 - 16 Haziran olayları karşısında TİP'in tavrı, TİP'in 1976 yılındaki 1 mayıs eylemini değerlendirişi, 141 ve 142 nci maddeler karşısındaki tutumu, DİSK'e karşı tavrı, Milliyetçi Cephe hükümetine karşı mücadele ve CHP'nin desteklenmesi konularındaki politik anlayışı, TİP'in demokratik örgütlerdeki çalışması, TİP'in yapısı gibi konulardır.

Ancak yukarıda belirttiğimiz gibi, H. Engin esas olarak «sosyalist devrim» stratejisini çürütmeye çalışmakta ve buna karşı «Ulusal Demokratik Devrim» tezini savunmaktadır. Konuyla ilgilenenler Ürün dergisinin 24 üncü sayısında yayınlanan bu yazıyı okuyabilirler.

NEDEN SOSYALİST DEVRİM

M. ÇUBUK

GİRİŞ :

Öyle teorisyenler varki, gücünün yetmeyeceği konulara açık olarak girmek cesaretini gösteremeyince dolaylı yollarla bunu yapmaya çalışıyor. Minderin etrafında dolaşıp dururken arasıra mindere ayağını basıp geri sıçrıyor. Ve böylelikle de yalnız güreş tuttuğunu zannetmekle kalmıyor, güreşi kazandığınıda iddia ediyor. İşte bay H. Engin de bu «teorisyenler» gurubundan biri.

Bay H. Engin, «Büyükler ve küçükler ya da TİP'de alıntılar» başlıklı ve Ürün dergisinde (yıl 2, sayı 24) çıkan yazısıyla böyle bir işe kalkışıyor. Nitelik olarak farklı iki şeyi eklektik bir şekilde özdeşleştirerek yanlış olanın şahsında doğru olan bir şeyi mahkum etmeye çalışıyor. Nitelik olarak farklı iki şey; TİP'sinin savunmuş olduğu burjuva sosyalizmi ve Türkiye'de savunulan ve stratejik hedef olarak gösterilen sosyalist devrin tezidir. Bu ayrı olan iki şey hiçbir zaman özdeşleştirilemez. Nasılki, Maocuların, Marksizm - Leninizm adına konuştuklarını iddia etmelerine bakarak, onları Marksist - Leninist olarak görüp Marksizm - Leninizmi Maocuların şahsında çürütmeye kalkışamazsak.

TİP'in «soyalist devrim» anlayışı ve bu «uğurdaki» mücadelesi TİP'i bağlar ve hiçbir zaman Türkiye'deki devrimci mücadelenin stratejik hedefinin sosyalist devrim olmadığını kanıtlamaz. Böyle bir çaba içerisine girmek isteyenler kötü örneklere sarılmak yerine, demogojiye, yersiz ve yanlış özdeşleştirmelere başvurmadan «... devrimci proletaryanın, partisinin görevlerini ve hareket tarzını belirlemek için bugün **kılavuz sayması gereken, kesin olarak sabit olmuş nesnel olguları»** ve bu olguların sosyalist devrim tezini doğrulamadığını göstermesi gerekir. Oysa H. Engin sözkonusu yazısında böyle bir şeye teşebbüs bile etmiyor. TİP'in yanlış çizgisini eleştirirken sanki bu yanlışlık sosyalist devrim tezinden kaynaklanıyormuş gibi bir havaya büründürmeye çalışıyor. İş bu kadarla da kalmıyor. İşi Lenin'i tahrife kadar uzatıyor ve bir sürü kavram karışıklıklarına yol açıyor. Öyleki H. Engin'in dilinde «Devrim» ile «Demokratikleşme», «devrimin karakteri» ile «devrimci mücadelenin biçimi», içinde bulunulan aşamada proletaryanın stratejik «hedefi» ile bir veya birkaç partinin «Azami - asgari» programı aynı anlama geliyor. Karşı olduğu şeyleri, olduğu gibi ve mevcut şartlar içinde değil de subjektivist ve eklektik bir yaklaşımla onları istediği kalıba sokup işine geldiği gibi yorumluyor.

HEDEF VE AZAMİ - ASGARİ PROGRAM

H. Engin şöyle diyor; «...Bir defa, sosyalist devrim hedefi koymakla bir hedef koymuş olmuyorsunuz. Zira, azami program herkesçe malum. Sosyalist devrim hedefi her yerde söyleniyor.»

Şu aktardığım satırlar H. Engin'in «hedef» ve «azami - asgari» programdan ne anladığını göstermesi bakımından çok dikkate değer.

Şayet, hedef demekle, belli bir aşamada o aşama süresince proletaryanın stratejik amacı kastediliyorsa; ne demek oluyor, «sosyalist devrim hedefi koymakla bir hedef koymuş olmuyorsunuz» demek. Bir hedefin konulup konulmaması başka şeydir, konulan hedefin yanlışlığının veya doğruluğunun tartışılması başka şeydir.

Hedef ortada ve konulmuştur : Sosyalist devrim.

Konulan bu hedefin yanlışlığı tartışma konusu ise, her hangi bir partinin veya bir sürü partinin kendi «azami» programlarına bu hedefi koymaları onun yanlışlığını kanıtlamaz. İşçi sınıfının biliminde her aşama için sosyalist devrimi hedefleyen bir azami program doğması yoktur, olamazda. «Asgari - azami» program somut şartların bilimsel tahliline dayanır. Asgari - azami program anlayışını doğmalaştırarak bilimsel özünden koparmak, proletaryayı programsız bırakmak ya da aynı anlama gelen doğmalara bağlamaktan başka bir anlama gelmez. Çünkü, bu mantıkla her aşama için bir «Asgari» bir de «azami» program çizilebilir. Ve daima «azami» programın hedefi de «sosyalist devrim» olarak konulabilir. Böyle olunca da sosyalist devrim proletarya için kavuşulması imkânsız olan ve her aşamada azamiye itilen bir hayal durumuna gelir. Madem ki, azami, asgari program somut şartların bilimsel tahliline dayanmıyor ve belirleyici olan sosyalist devrimi hedef alan «azami» program oluyor, bundan başka sonuç çıkmaz.

Bay H. Engin, «Sosyalizm hedefi her yerde söyleniyor» demenizi neye bağlayalım? İstemeyerek ya da bilmeyerek bir gerçeği itiraf etmenize mi? Yoksa, «azami programın herkesin malumu» olmasına mı bağlayalım? Acaba, «Burjuvazinin siyasi duvarını» yıkmağa giderken sosyalizm hedefinin söylendiği o «her yerde» «Ulusal burjuvazi» de var mı? Olmuyor bay H. Engin. «Müttefikler» kazanabilmek için her ne kadar «sosyalist devrim azami programın hedefidir» desek de madde dayatıyor ve bizlerin isteğine bakmadan «her yerde sosyalist devrim hedef olarak söyleniyor.» Ve «azami» programlar da sadece çizenler için azami olarak kalıyor. Zaten, sosyalist devrimde, falanların veya filanların «azami» programlarına koydukları için değil, maddenin, toplumsal gelişmenin dayattığı için, ona (devrime) sahip çıkacaklar olacak ve azamiye ertelemeden hedef olarak seçecekler ve yapacaklar. Kendisini bu gelişime uyduramayanlar veya yapıları bu gelişime uygun düşmeyenler tarihin gerisinde kalacaklardır. Tıpkı «Ulusal burjuvazi» ve «onu» kazanmağa çalışırken yine «onun» koltuğu altında uyuyanlar gibi.

Görüyoruz ki H. Engin Türkiye'nin şartlarına değinmeden, bu şartları tahlil etmeden de sosyalist devrimi hedef olmaktan çıkarabiliyor. Dayandırdığı tek gerekçe sosyalist devrimin bir veya birkaç partinin «Azami» programlarına alınmış olması. Sıradan bir yazar veya teorisyen için bu hatalar hoş görülebilir. Ama, yazının başlığı oldukça büyük «Büyükler ve küçükler»... Büyükler böyle hata yapar, hareketin bu kadar dağınık olduğu bir dönemde «kendimi büyük saydığım için büyüğüm» derse, küçük'ler neden daha büyük hata yapmasınlar?

HEDEFİN ÖNÜNDEKİ DUVAR - DUVARLAR

H. Engin devam ederek şöyle diyor;

«Geçmişi hatırlayalım. 15 - 16 Haziran büyük direnişini gerçekleştiren işçiler birleşmeyi, yürümeyi, direnmeyi bulup çıkardılar. Fakat sıkıyönetimle apaçık hale gelen **burjuvazinin siyasi duvarı**, yani **siyasi iktidar gücü** ile karşılaştıkları zaman sordular, «Ne yapalım şimdi?». Bu sorsya TİP'lilerin cevabı «Sosyalist devrim yapın» idi. Goşistlerin, «silahlı mücadele», soyal demokratların «bizim oylarımızı arttırın» oldu. Oysa sorunun cevabını 12 Mart faşizmi verdi. Şüphesiz olumsuz biçimiyle. Cevap; «köylüler ve diğer tüm demokratik güçlerle birleşerek iktidarı alın» olmalıydı. Bu iktidar elbette işçilerin, köylülerin, tüm halkın demokratik iktidarı olacaktı...»

Şayet H. Engin yukarıya aktardığım kendisine ait paragrafını tekrar okusa idi ne ile neyi karıştırmış olduğunu görebilme imkanı çok büyüktü.

Sıkıyönetim ile işçi sınıfının karşısına çıkan **burjuvazinin siyasi duvarına, siyasi iktidar gücüne** karşı işçi sınıfı soruyor: «Ne yapalım şimdi?» H. Engin'in yakındığı şey ise, işçi sınıfına bir hedefin gösterilememiş olması Oysa gerçekten yakınılması gereken şey, doğru hedefin bir sürü «hedef» gölgeleriyle karartılmış olması ve bu hedefe **nasıl** gidileceğinin gösterilmemiş olmasıydı. Evet öyleydi bay H. Engin. İsterseniz yukarıya aktardığım sadece tasvirci bilrazda demagojik paragrafınızı beraber inceleyelim. Ama, bir devrimci sorumluluk duyarak. Çünkü, Marksizim - Leninizm adına konuşanlar bu sorumlulukla yükümlüdürler.

Proletarya «Burjuvazinin siyasi duvarı ile» karşılaşıyor. Ve soruyor : «Ne yapalım şimdi?» TİP; «soyalist devrim yapın», goşistler, «silahlı mücadele», sosyal demokratlar, «bizim oylarımızı arttırın» diyor. Tasvir olarak iyi bir tasvir. Şimdi gelelim 12 Mart faşizminin doğruladığını iddia ettiğiniz sizin hedefe. «Köylüler ve diğer tüm demokratik güçlerle birleşerek iktidarı alın» Gösterdiğiniz bu hedef demogoji içersinde boğulduğunuzu gösterdiği gibi, 12 Mart faşizminden ne gibi dersler çıkardığınızı da göstermektedir. Şöyleki, herşeyden önce sizin koyduğunuz hedef o zamanlar konmuştu. Hem de birkaç ağızdan bağırılıyordu. Goşistlerin işçilere verdiği cevabı şekilci bir tarzda ele alarak onu göstermiş olduğu hedeften soyutluyorsunuz. Şayet, ayrı bir hedef gösteriyormuş görünümü yaratmak için demogojiye başvurmadan ele alırsanız, goşistlerin ifade ettiği gibi tam olarak ele alırsanız, aynı hedefi gösterdiğinizi görürdünüz. Fakat, siz bunun yerine, goşistlerin sizi aştığı yerde onları eleştirmeğe başlamakla değişik hedef göstermiş olduğunuzu zannediyorsunuz. «Silahlı mücadele» cevabı, hedef göstermenin ötesinde, gösterilen hedefin ele geçirilme şeklini belirler. Geçmişle ve içinde bulunduğumuz gerçekle ilişkisini kesip, hayal aleminde gezmeyen herkes bunu goşistlerin bildirilerinde, yayın organlarında açıkça görebilir. Yüzyılların tecrübesinden çıkarılan bir halk deyimi vardır: «Bir musibet bin nasihattan daha öğreticidir.» İşte goşistler, (ki bunlardan biri de bendim) bu musibet rolünü oynayarak, aynı ağacın başka dallarında meyva hırsızlayanları da kendisi ile beraber bahçıvana yakalattı. Bundan sonra, «Bende hırsız gözü varmı? Ben ağacın başka dalında idim. Hem ben meyve hırsızlamıyordumki.» diyerek, hırsızlara karşı uyanık olma nasihatları çekmeniz yakalanmış olmanızı gizleyemiyecektir.

Evet, «İşçiler, birleşmeyi, yürümeyi, direnmeyi bulup çıkarmışlardı...» ve **burjuvazinin siyasi duvarıyla**...... karşılaşınca soruyorlardı; «ne yapalım şimdi?» Verilecek cevap şu olmalıydı. Ve şimdide budur: «İşçiler, birleşmeyi, yürümeyi, direnmeyi bulup çıkardınız. Fakat karşınıza çıkan burjuvazinin siyasi duvarını ve bu duvarın sarplığını ve şimdilik sağlamlığını da gördünüz. İşte bunun içindirki, birleşmeyi, yürümeyi, direnmeyi bulup çıkarmanız bu duvarı aşmanız için yeterli değildir. Birleşmeyi daha sıklaştırmalısınız, bütünleşmelisiniz. Yürürken yalnız karşıya bakmak yetmez. Gözlerinizi dört açmalısınız. Sağı, solu, arkayı da kontrol ederek yürümeyi öğrenmelisiniz. Dostunuzu düşmanınızı iyi tanımalısınız. Sizler bu sarp yolda, bu kadar zorluklar içinde yürürken sırtınıza binmiş olup kulağınıza «bende sizdenim» diyenleri sırtınızdan atmalısınız. Mücadele araçlarınızı sağlam seçmelisiniz. Yoksul köylülerle ve yarı proleterle olan temel ittifakınızı sağlamlaştırmalısınız. Ancak o zaman burjuvazinin siyasi duvarını aşabilirsiniz, yarabilirsiniz.» Böyle denilmeliydi ve denilmeli işçi sınıfına. 12 Mart faşizminin verdiği cevap da budur.

DEMOKRATİKLEŞME VE DEVRİM

Bay H. Engin soruyor; «CHP desteklenmeli, MC düşmeli (H. Engin bunun doğruluğuna katılıyor) Yığınların kendilerince dile getirilmiş kısa hedefleri idi bunlar. Ama burada kalmak yığınların kuyruğunda kalmaktı. Sizler de tam burada kaldınız. Yığınlar için, çözümü açık olmayan sorun «CHP desteklenmeli ama niçin?», «MC düşmeli ama ne gelmeli?»

Sormak gerekir sayın bay H. Engin'e. «CHP desteklenmeli MC düşmeli» hedefi yığınların kendilerince dile getirilmiş ise, nasıl oluyorda «CHP desteklenmeli ama niçin? MC düşmeli ama ne gelmeli?» soruları yine o yığınlar için çözümü açık olmayan sorular oluyor? Öyle görülyorki, size göre açık olmayan sorular var. Yığınlar şunu görmüş, «MC sermayenin en gerici kanadının hükümetidir. CHP ise daha demokratiktir. MC gitmeli CHP gelmeli» Evet «CHP desteklenmeli MC düşmeli» diyen yığınlar bir önceki yazdığım birkaç cümlelik yargılarını sloganlaştırmışlardır. Ve sizin «vurgulanması» gereken sorularınıza yığınlar zaten cevap vermiş oluyor. Yığınların kendilerince dile getirdiği «CHP desteklenmeli, MC düşmeli» görüşüne katılıp sonrada «CHP desteklenmeli ama niçin?», «MC düşmeli ama ne gelmeli?» sorularını sormak, değil «yığınların kuyruğunda kalmak» yığınların kendilerince dile getirmiş oldukları şeyi bile kavrayamayarak onlara ayak bağı olmaktır. Önderin görevi, yığınlara ayak bağı olmak da değildir bay H. Engin. Tartıştığımız konu için önderin görevi şu olmalıdır: Yığınların kendilerince dile getirdikleri şeyi düzeltmek ve ona bilinç kazandırmak. Yani «CHP desteklenmeli MC düşmeli» sloganı yerine «CHP ile örgütlü güç birliğine giderek MC düşürülmelidir» sloganı konulmalıdır. Bu iki slogan tamamen birbirinden farklıdır. CHP'yi desteklemek, CHP'yi iktidar yaparak insiyatifi ona bırakmaktır. Yani onun kuyruğuna takılmak anlamına gelir. Oysa, CHP ile örgütlü güçbirliğine gitmek, CHP ile birlikte iktidara aday olmak demektir.

Bu taktik sorun için önderin görevi budur. Ve yığınlara CHP'yi iktidar yapmak değil, CHP ile iktidar olmayı anlatmalı ve onları hazırlamalıdır. Bu da ülkenin politik alanda demokratikleşmesi anlamına gelir bay H. Engin. Ama asla bir devrim anlamına gelmez.

Bakın H. Engin ne diyor: «Sosyalist bir iktidar kurulmazdan önce, ülkenin 'politik alanda' demokratikleştirilmesi ne anlama geliyor? Siyasi iktidarın demokratikleştirilmesi değilmidir bu? Başka deyişle emperyalist işbirlikçi burjuvazi ve onun destekçilerinin elinden iktidarın alınması anlamına gelmiyormu? **Sadece ve sadece bu anlama gelir. Yani iktidarın bir sınıfın elinden diğer bir sınıfın eline geçerek el değiştirmesi, yani devrimin ilk adımı»**

Bu görüşü önce teorik olarak ele alalım. Meseleyi bu şekilde koymak diyalektik materyalizmi bilmemektir. Çünkü, demokrasi tek ve mutlak değildir. Değişkendir. Ve sınıfsal karakter taşır. Bir sınıfın demokrasisinden diğer bir sınıfın demokrasisine geçiş nitelik bir değişimdir. (Bu toplumsal devrimle ifade edilir.) Ve bir sürü nicelik birikim sonucudur. Şayet, süreç daha uzun olarak alınıp sınıfsız topluma kadar uzatılırsa bu nitelik dönüşümlerde birer nicelik birikim olur. Burjuvazinin iktidarı döneminde ileriye doğru her nicelik birikim ülkenin politik alanda biraz daha demokratikleşmesidir. Oysa H. Engin «Ülkenin politik alanda demokratikleşmesi ne anlama gelir?» sorusunu sorduktan sonra şöyle cevap veriyor.: «Yani, iktidarın bir sınıfın elinden diğer bir sınıfın eline geçerek el değiştirmesi, yani devrimin ilk adımı» Görülüyorki H. Engin ülkenin politik alanda her demokratikleşmesini devrimle karıştırıyor. Ya da nicelik ve nitelik değişim diye bir şey kabul etmiyor. Teorik olarak bu böyle.

Bir de toplumsal gelişime bakalım. Örneğimiz Türkiye olsun. 1923 ile 1946, 1946 ile 27 Mayıs 1960, 27 Mayıs 1960 ile 12 Mart 1971, 12 Mart 1971 ile 14 Ekim 1973 tarihlerini hatırladıktan sonra, T.C. tarihinde ülkenin politik alanda demokratikleşmediğini iddia edecek aklı başında biri çıkmaz herhalde. Şimdi H. Engin'e soralım: T.C. tarihinde siyasi iktidar kaç sınıfın elinden kaç sınıfa geçerek el değiştirmiştir? H. Engin'in vereceği cevabı bilmiyoruz. Ama doğru cevap tek kelime: HİÇ.

H. Engin TİP programından aktarmalar yaptıktan sonra kendisininde katıldığı şu sonucu çıkarıyor.: «Toplumun demokratikleştirilmesi, güncel ve ivedi olduğuna göre, sosyalist devrimden önce olacaktır yada olabilir.» Herşeyden önce varılan son iki sonuç biribiriyle çelişiyor. «Olacaktır» demek bir zorunluluğu ifade eder. Oysa «Olabilir» demek «Olmayabilir» de kapsar. Fakat H. Engin «olabilir» dediğine göre biz devam edelim.

Mademki olabilirliklerden bahsediyoruz, bay H. Engin, CHP tek başına iktidara gelemezmi? Bu da olabilir şey değilmidir? O zaman ne diyeceğiz? Toplum demokratikleşmedi mi diyeceğiz? Yoksa, toplum demokratikleşti, siyasi iktidar bir sınıfın elinden diğer bir sınıfın eline geçti, yani, devrimin ilk adımı mı diyeceğiz? Devam ederek şu stratejik - taktik anlayışınızı da görelim: MC, CHP'nin iktidarı ile düştü (mademki olabilirliklerden bahsediyoruz); hangi stratejik hedefe kavuşmuş olacağız? Bizim stratejik hedeflerimizden biri de CHP iktidarımı? Yoksa bizim, ne kadar olabilirlik varsa o kadar stratejik hedefimizmi var? Marksist - Leninistler böylemi strateji, ilke tesbit ederler?

Bakın Lenin ne diyor :

«Bir Marksist, bir durumu değerlendirmek için mümkün olandan değil, gerçek o'andan hareket eder.» Ama siz gerçek denilen şeyden çok uzaksınız bay H. Engin.

Demagojiyi sanat haline getirip birde TİP'in burjuva sosyalizmi görüşüne sığınınca sosyalist devrim tezini «çürütmüş» oluyorsunuz öylemi? Bunu başaramıyacaksınız bay H. Engin. Gerçek güçlüdür. Geçici bir süre için üzeri örtülebilinse de yok edilemez. Tarihte hep gerçekler kazanmıştır.

—DEVAM EDECEK—

TOPLU SÖZLEŞMEDEN SES ÇIKMAYINCA

İŞÇİLER OCAKLARA İNMEDİ

Zonguldak (İŞÇİ DAVASI) — Zonguldak Ereğli Kömür İşletmesi (EKİ) ocaklarında çalışan işçiler, bir ay içinde ikinci defa direnişe geçtiler.

18 Kasım 1976 Perşembe sabahı 24 - 08 vardiyasında KOZLU üretim bölgesi işçileri direnişi başlattılar. Direnişe bir gün sonra GELİK ve ÇAYDAMAR, onların peşinden de ASMA ve DİLAVER ocaklarında çalışan işçiler katıldılar. Böylece, Cumartesi günü üretim bölgelerinin tamamına yayılan direniş, 21 Kasım 1976 Pazar akşamına kadar devam etti.

Direnişler sırasında, EKİ işveren vekilleri ile Zonguldak Maden İşçileri Sendikası (ZMİS) yöneticileri işçileri yatıştırmak için çaba gösterdiler. Ocak başlarına giderek işçilere haklarının verileceğini vaat ettiler.

Bir önceki direniş, 26 Ekim 1976 günü GELİK ocağında başlayarak KİLİMLİ ve KOZLU ocaklarına yayılmış ve 2 gün kadar sürmüştü. Bu direniş üzerinden 1 ay geçmeden patlayan ikinci direnişte en canla başla çalışan işçiler KOZLU bölgesinde görüldü. KOZLU işçileri direnişi bu defa sadece ocaklara inmeme noktasında bırakmayarak bir adım ileri götürmeye çalıştılar.

Seslerini daha kuvvetli duyurmak amacıyla KOZLU işçileri karayolunu takip ederek şehir merkezine doğru yürüyüşe geçtiler. Bin kadar maden işçisinin katıldığı yürüyüş kolu Zonguldak içindeki kömür yıkama lavarının önüne geldiğinde polis tarafından durduruldu. Polis birlikleri işçilerin yolunu keserken jandarma birliği de yedekte bekliyordu. Bu durumda maden işçileri yürüyüş kolunu dağıttılar.

Direniş devam ederken, bir yandan işveren vekilleri ve sendikacılar, bir yandan da EKİ Eğitim Radyosu işçilere iltifatlar yağdırıyordu. Bu arada, el altından, Hükümet de işin içine sokuluyor ve Başbakan ile Enerji Bakanı'nın konuyla yakından ilgilendikleri söylentisi dolaştırılıyordu.

Dört gün kadar süren bu son direnişin etkisiyle, işçilere aylıkları ve ikramiyeleri Kurban Bayramı'ndan önce ödendi. Daha önce sözleşme konusunda uyuşmazlığa düşen işveren ve sendika temsilcileri, direnişten sonra yeniden masaya oturdular.

Şu ana kadar, sözleşmeden yeni bir haber çıkmadı. Ancak iki tarafın meseleyi «Uzlaştırma Kurulu» na getirmesi ve sözleşmenin bu ay içinde bir sonuca bağlanması bekleniyor.

Maden işçileri hakkını arıyor.
(Foto : İŞÇİ DAVASI)

Kozlu işçileri şehre girmeden yolları kesildi.
(Foto : İŞÇİ DAVASI)

Geçen sayımızda «MADEN İŞÇİSİNİN SABRI TÜKENİYOR» başlığı altında yaptığımız yorumda şöyle diyorduk :

«Direnişler... bir 'uyarı' dır. İsteklerine kulak tıkanması halinde maden işçilerinin daha kararlı eylemlere girişecekleri anlaşılmaktadır.»

Gerçekten de öyle oldu. Olaylar bizi doğruladı. Devam eden toplu sözleşmeden bir «ses» çıkmayınca, maden işçileri önceki direnişin üzerinden bir ay geçmeden ikinci defa «uyarı» direnişi yaptılar.

Bu ikinci direniş üzerine görüşlerimizi şöylece özetleyebiliriz :

- **Maden işçileri hakkını aramak için direnişe geçmiştir. İşçiler sözleşmeden bir sonuç çıkmayacağını görmüş ve hem işverene, hem sendikacılara karşı tepkisini göstermek istemiştir.**
- **Önceki direnişlerde olduğu gibi, direniş bir bölgede başlamış ve kolayca havzaya yayılmıştır. Bunun başlıca iki nedeni vardır. Bir kere, işçiler mevcut çalışma ve yaşama şartlarının ağırlığı altında ezilmektedir. İşçilerin bu yüzden duydukları öfke ve kızgınlık kolayca direnişe geçmelerine yol açmaktadır. İkinci neden maden işçilerinin, özellikle yeraltından kömür çıkaranların üretim içindeki yerleriyle ilişkilidir. Yeraltından kömür çıkaranların üretim içindeki yerleriyle ilişkilidir. Yeraltında çalışan işçi, harcadığı kol ve beden gücünün kömür üretimine katkısını açıkça görmektedir. Aynı şekilde, işçiler, büyük tehlike ve zorluklar içinde çalışmalarına rağmen düşük ücretler aldıklarını da bilmektedirler. İşte bunun içindir ki, maden işçisi bir haksızlığa karşı tepkisini «üretimi durdurma» eylemiyle dile getirmektedir.**
- **Bu direniş, bir öncekine göre daha düzenli olmuştur. Öncekinden farklı olarak işçiler, bu defa, gösteri yürüyüşü de yapmıştır. Yine de, direniş sırasında bir çok yönden eksiklik ve aksaklıklar göze çarpmıştır. Direnişler başlamadan inceden inceye bir hazırlık yapılmamıştı. Olayın gelişimi içinde nasıl hareket edileceği önceden tasarlanmamıştı. Örnek olarak, ocak başlarında kimin nöbet tutacağı, kimin gözcü ve kimin sözcü olacağı belli değildi. Ve direnişin hedefleri de açıkça konulmamıştı. Yani direniş sırasında neyin isteneceği ve hangi şartlarda ocaklara dönüleceği tespit edilmemişti. Bir de, bölgeler arasında bağlantı kurulmamıştı. Oysaki, direnişler bütün bölgelerde aynı anda ve yeraltı - yerüstü işçilerinin tümünün katılmasıyla başlasaydı, şüphesiz daha etkili olurdu.**
- **Direnişler, işçilerin sendika yöneticilerine güvenmediğini, onları kendi öz temsilcileri olarak görmediğini bir kere daha ortaya koymuştur. İşveren vekilleri, şimdi bu direnişleri, sözleşme masasında sendikacılara «baskı aracı» olarak kullanmak isteyecektir. Sözleşme, bir an önce bağlanmak istenecek, eskisinden daha yüksek ücret zammı vermekle iş geçiştirilmek istenecek ve bu arada «işçi sağlığı», «iş güvenliği», «sosyal haklar»,.. unutturulacaktır.**
- **ZMİS yöneticilerinin sonu yaklaşmıştır. Görünüşte «parlak» bir sözleşme yapmak ve böylece geçmişteki açıklarını kapatmak isteyen bu sendikacıların hesabı boşa çıkmıştır. Sözleşmenin hemen peşinden yapılacak delege seçimlerinde sendikacılar umduğunu bulamıyacaktır.**
- **«Sendika içi demokrasi» işletilmeden «başarılı» bir sözleşme yapılamıyacağı bir kere daha ispat edilmektedir. Mevcut sendikacılar, işçilerin isteklerini sözleşme öncesinde gerektiği gibi saptamadılar. Sözleşme görüşmelerinden işçilere günü gününe haber vermediler. Görüşmeleri Zonguldak'ta değil Ankara'da yürüttüler. Kısacası, işçilerin desteğini sağlamak için çalışmadılar. Böylece, «başarısız» bir sözleşmenin zeminini kendi elleriyle hazırladılar.**

Zonguldak maden işçileri, bütün bu haksızlıklara «dur» diyebilecek güçtedir. Yeter ki, «örgütlü» ve «bilinçli» hareket edilsin...

MADEN İŞÇİLERİ KONUŞUYOR

DİRENİŞ BAŞLARKEN...

İŞÇİ DAVASI habercileri, direnişin başladığı 18 Kasım günü KOZLU'ya gittiler ve maden işçileri ile şu görüşmeyi yaptılar :

Soru — Direnişe neden geçtiniz?
Cevap — Toplu sözleşmenin uzaması... İkramiyelerin gecikmesi...

Soru — Direnişe nasıl başladınız?
Cevap — Kendimiz karar verdik ve beraber başladık.

Soru — Sözleşmeden haberiniz var mı?
Cevap — Haberimiz yok. Ama bazıları işverenin 35 lira vereceğini söylüyor. Bu paraya hiç birimiz razı olmayız.

Soru — 1965 Kozlu olaylarını hatırlayan var mı içinizde?
Cevap — Evet, ben vardım. Bizi oyaladıkları için direnişe başlamıştık. O zaman bizi zorla ocağa soktular. İki işçi arkadaşımızı da vurdular.

Soru — Direniş ne zaman biter?
Cevap — Belli olmaz!

YÜRÜYÜŞ SIRASINDA...

İŞÇİ DAVASI habercileri, 19 Kasım Cuma günü şehre doğru yürüyüşe geçen KOZLU işçileri ile de görüşmek istediler. Ancak, direnişin şehir içindeki yıkama, yükleme, ulaştırma ve atölye işçilerine yayılmaması için sıkı bir polis ve asker kordonu vardı. Polis, bu sırada, işçilerle görüşmek isteyen haberci arkadaşlarımızı yakaladı ve 4 saat gözaltında tuttuktan sonra bıraktı.

DİRENİŞTEN SONRA...

Direniş bittikten 5 gün sonra, 26 Kasım günü, haberci arkadaşlar yine KOZLU'ya gittiler ve maden işçileri ile şu görüşmeyi yaptılar :

Soru — Direnişin başını hangi çeşit işlerde çalışanlar çekti?
Cevap — En başta yeraltında çalışan kazmacı işçiler vardı.

Soru — Sendikanız bu yaz grev kararı almıştı, niye gitmedi?
Cevap — Kardeşim, bu sendika hiç bir iş yapamaz.

Soru — Hükümet size zam verebilir mi?
Cevap — Hükümet bize ancak pahalılık verir.

Soru — İş kazaları neden oluyor?
Cevap — Gerekli tedbir alınmıyor da ondan.

Soru — İşsizlik ve pahalılık neden oluyor?
Cevap — Yeterli iş sahası açılmadığı için.

Soru — İşçi direnişlerini destekleyen parti var mı?
Cevap — Bunu burada konuşmayalım.

Soru — Türkiye'de işçi sınıfının kendi partisi var mı?
Cevap — Bunu da konuşmayalım.

Soru — Sosyalist ülkelerdeki hayat hakkında ne düşünüyorsunuz?
Cevap — Benim şahsen sempatim var.

Soru — İŞÇİ DAVASI okuyormusunuz?
Cevap — Evet, okuyoruz.

Soru — Gazete neleri yazsın dersiniz?
Cevap — Bizden daha çok yazın. Çektiğimiz zorlukları yazın. Hepimizin hasta olduğunu yazın.

Soru — Direnişlerin faydası oldu mu sizce?
Cevap — Oldu ama, bütün işçiler katılsa daha iyi olurdu.

İzsal grevinin birinci yıldönümünde gösteriler yapıldı.
(Foto : İŞÇİ DAVASI)

izsal grevi 1 yılı aştı

İstanbul (İŞÇİ DAVASI) — İstanbul Topkapı Maltepe'deki İZSAL Döküm Fabrikasında çalışan işçiler 385 gündür grev yapıyor.

İZSAL Fabrikası boru ekleme parçaları (fiting) ve döküm radyatörler imal ediyor. Fabrikanın işçi kadrosu 705 kişiden oluşuyor.

GREVİN BAŞLAMASI VE GELİŞİMİ...

İşçiler adına DİSK'e bağlı TÜRKİYE MADEN - İŞ Sendikası ile işveren 1 Temmuz 1975 tarihinde toplu sözleşme için masaya oturdular. Görüşmeler sonunda taraflar anlaşamadılar. Ve İZSAL işçileri 17 Kasım 1975 günü greve başladılar.

İZSAL grevi başlarken işveren, işçileri ve sendika yöneticilerini haksız göstermeye kalkıştı. İşveren, **«Ben ücret zammı vermekten kaçınmadım. Ancak üretim artışına bağlı olarak zam vermek istedim. Fabrikada makineleri yenilediğim halde üretim artmıyor. Başka çarem kalmadı»** şeklinde açıklamalar yaptı.

Buna karşılık TÜRKİYE MADEN -İŞ Sendikası Birinci Bölge yöneticileri, **«İşveren meseleyi saptırmak istiyor. Onun vermek istediği zam değil bir çeşit prim oluyor. Oysa bizim ücret artışına şiddetle ihtiyacımız var. Çünkü fabrikada ücretler çok düşük.»** dediler.

İZSAL işçileri, sendikanın aldığı grev kararına gönüllü olarak uydular. Ancak, bir süre sonra sendika yöneticileri greve yeterince ilgi göstermemeye başladılar. Sendika yöneticileri, sadece, işçilere yarım gündelik üzerinden grev ödeneklerini vermekle yetindiler. Onun ötesinde, eğitim ve disiplini sağlamak amacıyla gerekli toplantıları yapmadılar.

Buna rağmen İZSAL grevi zaman zaman canlandı. Çevredeki işyerlerinde çalışan işçiler İZSAL işçilerini yalnız bırakmadılar. Onların yardımına koştular. Son olarak, grevin birinci yılını aşması üzerine 20 Kasım 1976 günü çeşitli fabrikalardan gelen işçiler bir gösteri yürüyüşü yaptılar. O gün Topkapı - Sağmacılar arasındaki Maltepe Caddesi tamamen işçiler tarafından tutuldu. İşçilerin ellerinde **«İŞÇİLER BİRLEŞİN», «FAŞİZME GEÇİT YOK», «GENEL GREV HAKKIMIZDIR»** yazılı pankartlar vardı. İşçiler güzel ve heyecanlı bir gün yaşadılar.

İŞVERENİN ÇABALARI...

İşveren durumundaki AHMET BAYSAL, grevin uzaması karşısında çeşitli yollara başvurdu. Müşterilerini kaçırma endişesine düşen işveren, büyük ilânlar vererek yine sendika yöneticilerine ve işçilere çatıyordu. Ancak bu işin ilgi çekici bir yanı daha vardı. İşveren, aynı işkolundaki bazı işverenlere de çatıyordu. İşveren AHMET BAYSAL, İZSAL grevi sayesinde aynı malları üreten başka bir fabrikanın bir yıl içinde üç defa zam yaptığını ve fiyatların yüzde yüz arttığını söylüyordu. Böylece, işveren yalnız bırakıldığını anlatmaya çalışıyordu. Bu arada, işveren «çok gizli» başlıklı mektuplar yazarak özellikle küçük işyerlerini çalıştıran meslektaşlarını Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası (MESS)'na üye olmaya çağırıyordu.

SONUÇ OLARAK...

İZSAL grevi üzerine bugün için şunlar söylenebilir :

- Sermaye sahiplerinin kendi arasındaki çelişkiler işçileri ilgilendirmez. İşçilerin amacı grevi bir baskı aracı olarak kullanmaktır. İşçilerin hedefi, hakkettikleri şekilde çalışma şartları yaratmaktır.
- Grevin başarıya ulaşması için «eğitim» ve «dayanışma» toplantıları sürekli ve düzenli olarak yapılmalıdır. Bazı işçilere, grev sırasında ek işler yaparak ücret kayıplarını telafi etmenin doğru yol olmadığı anlatılmalıdır.
- İZSAL işçilerinin haklı grevi daha canlı olarak desteklenmelidir. Öteki fabrikalardaki işçilerin yanısıra, demokratik meslek kuruluşları ve ilerici basın İZSAL işçilerinin yardımına koşmalıdır.

GAZETENE SAHİP OL

İŞÇİ DAVASI: İşçilerin haftalık ekonomi ve politika gazetesi. Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Yıldırım Eryılmaz / Yönetim yeri: Nizam cad. Birlik iş hanı, kat: 3, No: 311 - ZONGULDAK. / Yazışma adresi: P.K. 68 - Zonguldak / Tel: 3886 / İstanbul bürosu: Alemdar mah. Çatalçeşme sok. Atalay İş hanı, No: 27, Cağaloğlu - İSTANBUL / Abone: altı aylık 25 Tl. yıllık: 50 Tl. / Yabancı ülkeler için abone ücreti üç katıdır / Dizgi : BAŞARAN Matbaası / Baskı : UFUK Matbaası / Telefon : 26 43 09 - Cağaloğlu - İst.